

SLOVENSKI NAROD

Izaja vsak dan popoldne, izvenredni mediji in prazniki. — Inserati: do 30 petič 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravitelji: Knafljeva ulica št. 8, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 8, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Pošilna plačana v gotovini.

Bela Ljubljana.

Bela Ljubljana, ki je desetletja kljubovala slovenskemu nazadnjaštvu in protinarodnemu klerikalizmu, ki je dvigala svetilnik napredne kulture tudi v najbolj opasnih trenutkih bivšega avstrijskega režima in se celo uporno postavila proti najvišjim odredbam cesarskega Dunaja, je danes v nevarnosti, da je ne zavzamejo SLS, in to s pomočjo odpravnega nastopa dveh, treh naprednih odpadnikov, Ljubljana, ki se je upirala predvojni klerikalni povodnji kot bel otok napredne misli in kulture, kamor so se zatekali napredni pisatelji in pesniki, iz katere je izšla jugoslovenska ideja ter se je porodila mafija, ki je izpodkopavala Avstrijo tla in pripravila našo omladino na jugoslovensko državno ujedinjenje, ta bela, napredna, nacionalna Ljubljana naj postane z naprednim izdajstvom plen zarizenega klerikalizma?

Ali naj doživimo to sramoto, ali naj dopustimo, da se s pomočjo odpadniške dr. Ravnihar-Juvanove akcije intenzivira na ljubljanskem magistratu in v beogradski skupščini kot ljubljanski predstavnik dr. Korošec, ki je pred vojno podiral ljubljansko avtonomijo ter skupno z nemškimi pandurji odstavljaj napredne, svobodno izvoljene župane?

Tedaj se je klerikalizem izjavil na veliko moč. Cetrstolete je tlačil Kranjsko, podpiral ga je Dunaj. Danes pa mu je v svobodni Jugoslaviji odklenalo in že šesto leto vlada v Sloveniji napredna politika! Klerikalizem je na tleh, ni več moči, rohani v poslednjih krčih. Napredna politika zmaga na celi črti. Brez volitvene bitke, brez dvojbe je uspelo naprednim politikom, da teležnejo cetrstoletni klerikalizem ob tla in da mu odvzamejo vsako ingerenco na naše prosvetno in javno življenje v svobodni državi! In v tej stiski slovenskega klerikalizma, v tej njegovi brezmoči naj se sedaj postavi nad Ljubljano v posmeh predvojni ljubljanski generaciji, ki so bile naravnost epične boje za napredno samostalnost in avtonomijo bele Ljubljane?

Sramotno in žalostno bi bilo, ako se to zgodi v svobodni državi, kjer je klerikalizmu odklenalo in ker naj v javnem življenju odločuje moderen princip, napredno duševno življenje, svoboda in demokracija. V napredni jugoslovenski državi ni mesta za klerikalno Ljubljano, pa naj agitira tu politično brezkarakterni dr. Ravnihar z enako nesposobnim narodnosocijalističnim pobojnikom Juvanom!

Mi hočemo, da dobi bela Ljubljana reprezentanta, ki jo bo predstavljal v smislu jugoslovenske demokracije ter jugoslovenskega nacionalnega principa. Mi zahtevamo, da da bodoča vlada našem mestu vso gospodarsko in moralno zaslobo, kakor velevalo naši domači interesi, skratka, da posveti našem mestu največjo pozornost, če hoj ker rabimo tri-črtni predstavnik, ki bo v skladu s splošnim nacionalnim razvojem države pošten tudi v Ljubljani klerikalni boljševizem na stran. Ljubljana si premisli, predno izda svoje materijalne in nacionalne interese ter se poveri onim, izločeni klerikalni klki v bodoči narodni skupščini. Ljubljana ne pomišlja, da izroči svojo usodo v roke v vseh strankah bodočega parlamenta osvobodnega odpadnika dr. Ravniharja. Kakor ne hodo klerikalci v stanu, da izvoljuje Sloveniji in Ljubljani trohico materijalne koristi, tako bo še manj v stanu izolirati dr. Ravnihar koristiti Ljubljani ter izposlovati, da se na podlagi nikove pilgovačaste politične brezkarakternosti zaščiti ljubljanski interesi! Vpričo klerikalne nevarnosti ni besed dovolj, da obsojimo početje tega moča, ki se je celo direktno pogajal s SLS, da ji prepusti Ljubljano iz malenkostnih osebnih nasprotstev do vodilnih mož slovenske napredne demokracije.

Za ljubljanske meščane je situacija jasna: Dr. Ravnihar je zelo naiven, ko zahteva od ljubljanskih meščanov, da se naj izneverijo preteklosti, da naj vržejo v stran svetel snomin na svoje prejšnje velike napredne župane, da naj se pokorijo diktatu zavrženca, ki

Ogorčenje vojvodinskega nazionalnega prebivalstva proti Nemcem.

Vodja vojvodinskih Nemcev dr. Kraft ni umrl. — Zanimanje Nemčije za dogodke v Vojvodini.

— Beograd, 27. januarja. (Izv. Ob 12.) Politična javnost se še danes intenzivno zanima za slučaj vodje vojvodinskih Nemcev in člana finančnega odbora posl. dr. Krafta, ki je bil v Novem Svcu pri Somboru pri spopadih tamšnjega nacionalnega prebivalstva z nemškimi kmeti težko ranjen. Opozicijski tisk skuša ta incident eksploativirati proti vladi in primerja napad na dr. Krafta slučaju italijanskega poslanca Matteottija. Ta primera je zelo slaba, kajti oba slučaja se v bistvu temeljito razlikujeta drug od drugega. V Vojvodini je med tamšnjim nacionalno-zavednim prebivalstvom nastalo velikansko ogorčenje proti nelojalnemu in mestoma provokativnemu stopanju Nemcev. Vodstvo nemške stranke, ki je naglaševalo, da hoče kulturno, mirno in lojalno živeti v svobodni Jugoslaviji, se je izkazalo kot leglo pravega iredentizma in gnezdo za širjenje radičevščine. Sedaj objavljeni dokumenti o Stepanu Radiću, ki je Nemcem oblihuil popolno avtonomijo, so izzvali v Vojvodini ogorčenje in proteste.

Politične oblasti v Vojvodini so po svojih močeh skušale ščititi Nemce in so napeljevale vse sile, da se je na nemških shodih in sestankih vzdržal red in mir. Od čneva do dneva pa narašča nezadovoljstvo nacionalnega prebival-

stva proti Nemcem in povsod je narod do skrajnosti zrevoltiran.

Opozicijski tisk je snočil različne alarmantne vesti o smrti posl. dr. Krafta. Te vesti se danes dopolnje uradno ne potrjujejo. Vaš dopisnik je do 1. ponoči čakal na potrditev te vesti od strani velikega župana v Somboru. Vest o smrti se je izkazala za preurjeno. Danes dopolnje so izjavili Vašemu dopisniku v notranjem ministristvu, da jim ni ničesar znanega o smrti dr. Krafta.

Prihajajo v notranje ministristvo iz Vojvodine poročila političnih oblasti, da je ponekod prebivalstvo proti Nemcem tako ogorčeno in razjarjeno, da se je bati, da prične narod z linčanjem voditeljev nemške stranke in drugih agitatorjev, ki Nemce vabijo v Radičovo stranko.

Za dogodke v Vojvodini se je začela zanimati tudi Nemčija. Danes dopolnje je posetil zunanega ministra dr. Nindiča, ki se je danes zjutraj vrnil s svojega agitacijskega potovanja v Vel. Božkerku, nemški poslanik na našem dvoru Oldhausen. Nekateri politični krogi spravljao ta poset v zvezi z zadnjimi nedeljskimi dogodki v Vojvodini. Nemci so poslanika Oldhausena informirali o postopanju političnih oblasti v Vojvodini.

Zunanje-politični položaj Rusije.

Vsebina rusko-japonske pogodbe. — Uradna objava pogodbe. — Govor japonskega zunanjega ministra. — Zbližanje med Poljsko in Rusijo.

— Moskva, 26. jan. (Izv.) Ruska brzojavna agencija objavlja najvažnejše točke med Rusijo in Japonsko sklenjene pogodbe. Pogodba določa popolno vzpostavitve konzularnih in diplomatskih odnosov. Pogodbe in konvencije, ki so bile sklenjene med Rusijo in Japonsko pred novembrom 1914, razen mirne pogodbe, sklenjene v Portsmouthu in ribarske konvencije, se imajo revidirati na posebni konferenci. Skleniti se imajo trgovinske in pomorske pogodbe. Zunanja trgovina obeh držav se ima urediti, ne da bi bili pri tem oškodovani interesi druge države. Oba pogodnika se zavezujejo, da ne bodo s posebnimi prepovedmi ovirala gospodarskega razvoja druge države. Oba pogodnika priznavata medsebojno načelo največjih ugodnosti.

Glede propagande doleča pogodba, da oba pogodnika živita v prijateljstvu in da ne bodo podpirala oseb, ki finančno podpirajo organizacije nevarne za obstoj in red Unije sovjetskih republik odnosno Japonske. V svrhu povzdge gospodarskih odnosov prepušča sovjetska vlada Japonski eksploatacijo naravnih zakladov na ozemlju Unije sovjetskih republik. Sovjetska Rusija je pripravljena Japonski prepuštili in dovoliti koncesijo za izkoriščanje 50% že popreje od Japonske izkoriščenih vrelcev nafte v severnem delu Sahalina. Vse ozemlje naftnih vrelcev se ima razdeliti v kvadrante in se prepušiti polovica teh kvadratov Japonski in izključno izrabljanje. V drugi polovici kvadratov ima Japonska iste pravice in koncesije, kakor drugi izemci. Sovjetska Rusija prepušča dalje Japonski koncesijo za prenos na severnem delu Sahalina.

Po poročilu iz Tokija je pretekli teden podal japonski minister zunanjih del Shidehara daljši ekspozé o zunanje-političnem položaju. Japonska se je v zadnjih letih živahno udeleževala mednarodnih konferenc. Japonska je zelo zainteresirana na Kitajskem, v Mandžuriji in na Mongolskem. Glede rusko-japonske pogodbe je zunanji minister izjavil: »Nič ni manj ni bilo bolj na srcu ležeče, kakor da si pridobimo petrolejske in premogovne koncesije od str-

ni Rusije s tem, da priznamo de jure Unio sovjetskih republik. Pogajanja so bila dolgotrajna in končno 20. tm zvečer se nam je posrečilo podpisati načelno pogodbo. S to pogodbo so zopet vzpostavljani prijateljski odnosi med obeh državama.

Zunanji minister je dalje govoril o d-farencah, ki so se pojavile med Ameriko in Japonsko radi ameriškega vselitvenega zakona. »Jasno je, je dejal zunanji minister, da skušata Amerika in Japonska živeti v pristrnem prijateljstvu, da moreta tako vršiti svojo veliko nalogo, za vzdrževanje mira in reda na ozemlju Pacifiškega oceana. Obžalujemo določbe vselitvenega zakona, ki so naperjene proti Japonski. Vprašanje naseljevanja v Ameriki še do danes ni rečeno.

Z zadovoljstvom je zunanji minister dalje ugotovil, da so diplomatični in politični odnosi napram ostalim državam zelo zadovoljivi.

Poljski poslanik v Moskvi prof. Kentzynski je v nedeljo izročil predsedniku osrednjega izvršnega odbora Kašinju v kremelski palači svoja akreditivna pisma. V pozdravnem govoru je poslanik naglašal, da Poljska želi zblizanja obeh slovanskih držav in da stremi za vzpostavljeno in ohranljivo najboljšega sosedstva in prijateljstva. Predsednik Kašin je istetako naglašal izrečno željo sovjetske vlade, da pripravi pot za uresničenje visokih ciljev, ki jih govji Rusija neprav Poljski. Vsa dosežanja nesporazumljenja se v najkrajšem času odstranijo.

PROSLAVA SV. SAVE 7 BEOGRADU IN DRUGOD.

— Beograd, 27. januarja. (Izv.) Na tradicionalno svetveno način je danes do tradicionalno praznikov način je danes do tradicionalno praznikov način je danes do

Beogradu izredno lep in pravo spomladansko razpoloženje valovi po mestu.

Po poročilih iz ostalih krajev države so povsod na slovesen način praznovali praznik Sv. Save. Sijajna je bila svečanost v Novem Sadu, kjer praznovaljo ob enem tega dne 100 letnico rojstva dr. Svetolika Miletića, voditelja banatskih Srbov in ustanovitelja narodnoradikalne stranke. Proslavi je prisostvoval tudi minister za narodno zdravje dr. Slavko Miletić. V Sremskih Karlovcih je opravil svečano božje opravilo na čast Sv. Savi patrijarh Dimitrije.

— Zagreb, 27. januarja. (Izv.) V dvorani Sokola I. je bila danes šolska proslava svetosavska. Vrstile so deklaracije, petje in govori o velikem pomenu sv. Save za prubodo naroda. Proslavi so prisostvovali: armijski general in komandant IV. armije Tucaković, veliki župan dr. Zuccon in mnogoštevilni ostali dostojanstveniki. Navzoče je bilo tudi izredno veliko število meščanstva, tako da je bila velika dvorana Sokola I. prenapolnjena in so mnogi morali oditi, ker ni bilo prostora.

AHMED BEG ZOGU PREDSEDNIK ALBANSKE REPUBLIKE?

— Beograd, 27. januarja. (Izv. Ob 12.) Iz Prizrena je prispela vest, da je albanska narodna konstituenta v Tirani izvolila Ahmeda bega Zoga za predsednika republike. Povsod vlada veliko navdušenje. Narod proslavlja to izvolitev. Ahmed beg Zoga razpusti vso vojsko. Organizira samo 12.000 mož broječ orožniški kor, ki ima nalogo skrbeti za javni ured in varnost v Albaniji. V zunanjem ministristvu še niso prejeli uradnega potrdila o izvolitvi Ahmeda bega Zoga za predsednika.

PRIHOD ITALIJANSKEGA POSLANIKA V BEOGRAD.

— Beograd, 27. januarja. (Izv.) Za čanes zvečer je najavljen prihod italijanskega poslanika na našem dvoru generala Bodrera iz Rima. Danes dopolnje sta posetila zunanega ministra dr. Nindiča tajnik in poslovni odpravnik italijanskega poslanstva ter sta se Jali časa posvetovala z zunanjim ministrom glede nadaljevanja beneške konference.

Italijanski poslovni odpravnik Sola je premeščen iz Beograda v Drač k tamšnemu konzulatu kraljevine Italije.

RADIĆ V PREISKOVALNEM ZAPORU.

— Zagreb, 27. jan. (Izv.) Preiskovalni sodnik nadaljuje preiskavo proti Stepanu Radiću. Tendenciozne vesti opozicijskega tiska, da je Stepan Radić v zaporu zbolel, niso resnične. Preiskovalni sodnik je Vašemu dopisniku na zadevno vprašanje izjavil: »G. Radić je popolnoma zdrav! Radić se sedaj tudi poslužuje ugodnosti enournega popoldanskega sprehoda.

Položaj interniranih članov vodstva HRSS je v policijski vojašnici v Vlaški rlici povojen. Dr. Maček je včeraj popoldne v spremstvu detektivne poseti svojo soprogo, ki mu je povila dete. Dobil je pred dnevi hčerko. Inz. dr. Stepanu Košutiću je dovoljeno, da sme vsak dan k zobozdravniku na Jelačićev trg. Poseti internirancev so dovoljeni samo ožjim prijateljem in bližnjim sorodnikom. Poseti novinarjev so prepovedani.

PRIZNANJE VLADE AHMEDA BEGA ZOGA.

— Tirana, 26. januarja (izvirno). Grška in italijanska vlada sta odgovorile na obvestilo vlade Ahmeda bega Zoga glede spremembe režima v Albaniji. Da Grška in Italija priznavata sedanji režim vlade Ahmeda bega Zoga.

ZAVEZNIŠKA NOTA NEMČIJI

— Berlin, 26. jan. (Izv.) Zastopniki Anglije, Francije, Belgije in Italije so včeraj opoldne izročili državnemu kancelarju dr. Luthru novo kolektivno noto v zadevi izpraznitve kolnske cone. Noto naglašajo:

Zavezniške vlade nimajo v sedanjem trenutku namena z nemško vlado pričeti razpravo o tej stvari in se tudi nočejo spuščati v kaka pogajanja, ki jih za vsak slučaj odklanjajo. Kakor je bilo že svetočeno javljeno, so zavezniški pozneje pripravljali, da negotovijo, če je Nemčija izpolnila obveznosti določene v § 429 versalske mirovne

pogodbe. Kakor hitro Nemčija popolnoma izpolni vse svoje obveznosti iz tega paragrafa, so zavezniški pripravljali vzpostaviti v tej zadevi položaj, kakor ga pogodba določa.

Državni kabinet se je takoj popoldne sestel na daljšo sejo, na kateri je razpravljalo o vsebini zavezniške note in o načinu, kako naj nemška vlada odgovori zavezniškom. Državni kancelar izroči danes opoldne odgovor Nemčije zastopnikom zavezniških držav.

LAKOTA V RUSIJI.

— Berlin, 27. jan. (Izv.). Po poročilih iz Moskve je sovjetska vlada zaplenila in preprovala nadaljno razširjevanje poročila o kongresu učiteljev iz ozemlja, kjer vlada lakota. V tem poročilu omenjajo učitelji, da so se učilnice spreminile v bolnice. Učilnice so prenapolnjene šolske dece, ki boluje na skorbutu in jetiki, kar je vse posledica slabe prehrane. Umrljivost šolskega otroka znaša 50, onih neobveznih pa 90%. Lakota med kmeti je tako velika in grozna, da so kmetje začeli napadati učitelje kot zastopnike in branitelje sovjetskega režima. Za udešenje upora poslani vojski so prišli in zaprli tudi učitelje, češ da so oni pravi hujskači k upor. Mnogo učiteljev in kmetih je zapustilo svoja mesta in se preselilo v mesta.

SPORAZUM KJERENSKEGA Z BOLJSEVIKI?

— London, 27. januarja (Izv.) »Times« javljajo iz Pariza, da se je vodja ruskih manjševikov in bivši prvi predsednik revolucionarne vlade Kjerenski sporazumel z boljseviki, ki so mu dovolili svobodno povratek v Rusijo. Kjerenski odputuje v kratkem v Moskvo, kjer prevzame važno mesto v sovjetski vladi.

Borzna poročila.

Dinar v Curihu 8.50.

Ljubljanska borza

LESNI TRG

Lipovi hlodi, 3 m dolž., od 20 cm prem., najprej čisto, lepo blago, freco meja 450, črešnjaji hlodi 2 m dolžine od 25 cm prem., naprej franko meja 124, 127; hrastove deske 30, 41, 52, 54, 61, 62, 71, 81, od 2 m do 3.50 m. Sušak 1250; deske III. 12, 19 24mm freco meja 525 deske III. pod mero 12, 19, 24 mm 480, bukova drva 1 m, na pol suha freco naklad. post. 3 vag. 21—22—21.

ZITNI TRG

Pšenica domača freco. Ljubli. 475, koruza nova, dobavitelj febr. freco Postoj. trans 270 275, koruza za mare freco Postoj. 290, koruza za april freco Postoj. 300, fižol ribničar freco Postoj. trans 245; fižol ribničar freco obala Trst 450, fižol prepelčar freco Postoj. na trans, 550 otrobi pšenčni, enotni freco Ljubli. 21250 otrobi prepelčar enotni freco. Staj. post. 200, pšenica backa 74 kg franko backa post 510, oves srbski, par. Ljubli. 330 oves srbski freco Ljubli. 370.

EFEKTI

2½% drž. renta za vojno škodo 124—128, 7½% invest. pos. 1921. 65, Celjska posojilnica 209—211—29, Ljubljanska kreditna banka 226, Merkantila banka 124, 127; Prva hrv. štedionica 896—922, Slovenska banka 80; Strojne tovarne in livarne 147; Trboveljska premogokopna družba 410, Združene papirnice 100, Split cement Portland 1400, 4½% kom. zad. dež. bke 90.

Zagrebska borza.

Dne 27. januarja. Sprejeto ob 13.

Devize: Curli 11.76—11.86, Praga 180.50—183.50, Pariz 329—334, Newyork 60.57—61.57, London 292.10—295.10, Trst 251.40—254.40, Dunaj 0.0854—0.0874.

Efekti: 7½% invest. pos. 1921. 65, 2½% drž. renta za ratno škodo 126—127, Ljubljanska kreditna 228—240, Centralna banka 26—27, Hrv. eskomptna banka 110—111, Kreditna banka, Zgb. 115—116, Hipotek. banka 59.50—60.50, Jugobanka 105—106, Praštedionica 890—900, Slavenska banka 77—78, Eksploatacija 63—64, Sečarana, Ostlek 750—760, Nihag 37.50, Gutman 700, Slavonija 58—59, Trboveljska 390—400, Union, paromlin 520.

Ilozemske borze.

— Curli, 27. jan. Današnja borza: Beograd 8.50, Pariz 27.93, London 24.855, Newyork 518.10, Milan 21.45, Praga 15.40, Dunaj 0.0073.

— Trst, 27. jan. Borza: Beograd 39.60—39.70, Pariz 130—130.50, London 115.85—116, Newyork 24.125—24.175, Curli 466—468, Dunaj 0.0335—0.0340, Praga 72—72.50.

— Dunaj, 25. jan. Devize: Beograd 1162—1166, London 340.800—341.800, Milan 2912—2924, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3832—3848, Praga 2113—2123, Curli 13.705—13.755. Valute: dolar 70.460—70.860, dmar 1153—1159, češka krona 2100—2116.

Volilna borba.

Klerikalna špekulacija za nezrelost Ljubljane.

Pri zadnjih volitvah so klerikalci pisali in govorili, da gre za končno zmago. »Sedaj, ali pa nikoli.« Sedaj pojdite vsi Slovenci ne glede na to, ali pripadate tej ali oni stranki, volite SLS, pa boste dosegli avtonomijo, ž njo pa zlate gradove in nebeski raj že na zemlji. Tako so pisali in govorili klerikalni agitatorji. Zmaga SLS je res prišla. Izvoljenih je bilo 21 klerikalnih poslancev. Kmalu se je pa videlo, da so 18. marca 1923 zmagali tigr, a slovensko ljudstvo je bilo ta dan tepeno. Niti ene obljube, ki so jo klerikalci dali pred volitvami ljudstvu, niso izpolnili. Vse so ogozili, vse ocligali, gorje pa vsem povečali. Le za svoje in svoje zlate korita so skrbeli, za lenuharjenje in brezskrbnost pa vlekli dijete. Prerekali so se, hujskali in razdirali, mesto da bi pomirili, gradili ter razmere izboljševali.

Čudno ni, da je danes vse proti tigrom. Povsod čuješ krepak glas: »To pot SLS ne bomo več volili.« V hribovskih vaseh je še večji odpor proti klerikalcem, kakor po trgih in mestih. Korošec se je zadnje dneve na lastne oči lahko prepričal, kako razkačena je ljudska volja proti tigrom. Moral je bežati z Jesenic, ki so klerikalna trdnjava in imajo klerikalnega župana. Še hujše prede klerikalcem drugod. Zato zborujejo skrivaj po župniščih, kaplanijah in mežarijah. Ljudstvo je pač začelo izpregledavati in na ves glas kriči: »Proč s tigr! Vsakega, samo tigre ne!«

Vse, kar piše sedaj škofov list o zmagi SLS ter o navdušenju za SLS ter ogorčenju in razkačenosti proti režimu, je sama farbarija, s katero bi klerikalci radi zamazali oči volilec, da bi ne videli resnice ter znova naselili njihovi brezvestni agitaciji.

Zlasti smešna je korajža, ki si jo dela »Slovenec« radi Ljubljane, kjer pravi, da bo zmagal dr. Korošec. Škofov list sicer sedaj hujška v Ljubljani vsehprek. Skoraj ni novice in vesti, ki bi ne bila s katoliškimi lažmi papirirana in ki bi ne špekulirala na strasti Ljubljancev. Konsumenta hujskajo proti trgovcu in obrtniku ter pišejo, kako demokrati na magistratu podpirajo mesarje in trgovce, trgovce in obrtnike pa zopet hujskajo s tem, da je dr. Žerjav izdal 1. 1919 protidragiñsko naredbo. Delavce hujskajo proti gospodarjem, gospodarje pa proti delavcem. Niže uslužbence podhujskajo proti višjim, višje pa proti nižjim. Za državne nameščence porabljajo v svoji brezvestnosti difference za dražniške doklade kot vsakdanje agitacijsko sredstvo. Po tajnih shodih dopovedujejo Ljubljancem, da so previsoke cene živilih in govore, da kmet odira meščana. Na kmetih pa kmetom zopet pridajo, da je meščan, trgovec in obrtnik pijavka, uradniki, da le žro, delavci pa, da so lačne in lakomne barabe. Nobena stvar ni tako sveta, da bi jo klerikalci ne porabili za svojo politično špekulacijo. Vse oblažajo, vse z blatom omečejo, kar jim je na poti v doseto mandatov.

Ni večjih hujškačev, kakor so škofovi agitatorji. Tudi ni večjih brezvestnežev kot si ljudje. Njihovo zločinsko hujskanje gre za tem, da se v Ljubljani, zlasti v napredni vrstah napravi razdor in razkol, da bi klerikalci s goltožijo, sleparijo in z lažmi prestopili Ljubljance ter tako dobili ljubljanski mandat v svoje zločinske roke.

Vse laži, ki jih trošijo sedaj klerikalci v škofovem listu in po sestankih, vse hujskanje vseh proti vsem in vse razpaljevanje strasti na nič drugega kot nesramna špekulacija SLS na politično nerazsodnost Ljubljancev. Hribi ogorčeno odklanjajo tigrovsko politiko, Ljubljanci pa, menijo klerikalci, da bi mogli nasesti njihovi ostudni in brezvestni agitaciji. Proklete se varajo! Ljubljana pozna njihovo goltoživost in pokvarjenost in se ne bo dala zavesti od kričanja demoraliziranih dervišev.

Zlasti obupen je poskus SLS, zanesti zmago in nedisciplino v gospodarske kroge ljubljanske. Kdo pa je na glavo padel, da bo volil duhovnika Korošca, ako je proti njemu postavila za kandidata eden prvih gospodarskih strokovnjakov, ki ne pozna gospodarskih potreb trgovine, obrti in industrije le iz knjig, marveč tudi iz prakse. Sam v svojo skledo bi pljunil — pa naj bo to napredni ali klerikalni privrednik — kdor bi vrgel volilno kroglico v Koroščevo mesto v Mohoričovo skrinjico. Predrznost in vnebovpijoča nesramnost je, da so klerikalci postavili proti gospodarskemu strokovnjaku za kandidata političnega hujškača, ki zadnjih 6 let drugega dela ni kot uničeval našo narodno gospodarstvo ter s tem ubijal vse ljubljanske sloje.

Kakšni hinavci so klerikalci, se najbolje vidi iz tega, da se tiskajo trgovcem in obrtnikom na vse pretege ter

vzbujajo med njimi s svojo demagogijo vsakojake strasti, da bi jih potegnili na svojo stran, ko so pa postavljali kandidata za Ljubljano, pa niso nobenega trgovca in nobenega obrtnika vprašali za mnenje. Da pa pokažejo svoje pravo lice in svoje zaničevanje svobodni trgovini in svobodni obrti, so postavili za kandidata SLS dr. Korošca, ki je predsednik »Gospodarske ali Zadruga Zveze«, tiste zveze, ki uživa radi zlorabe zadrugnega zakona od države posebne ugodnosti, da lahko uganja največje špekulacije na kvar svobodni trgovini in obrti. Dr. Korošec je tudi protektor »Oblačilnice« ter vseh klerikalnih konsumov in obrti, ki uničuje trgovce in obrtnike ter derjejo konsumenta samo zato, da se polnijo blagajne nikdar site klerikalne bisage.

Tudi delavce bi rada SLS v Ljubljani dobila na svojo stran, menda v zahvalo za Zaloško cesto in tamkaj po nedolžnem prelito kri, menda v zahvalo, da je tigrovska režim držal delavce po ječah in takrat ni imel nobenega srca za slovensko ljudstvo, menda v zahvalo, da je tigrovska vlada čez noč vrgla na cesto 80 delavskih rodbin v ljubljanskem arzenalu. Proti klerikalni politiki pač ni težko najti v izobilici dejanj, ki vsa kažejo, da ni večjih varalic ljudstva kot so klerikalci.

Proti SLS, zlasti pa proti zafurani politiki dr. Korošca protestira danes vsa Slovenija. Kakor en mož mora proti temu škodljivcu, razdiralcu in hujškaču nastopiti tudi Ljubljana. Pri bodočih volitvah mora Ljubljana dokazati, da se zaveda svoje dolžnosti napram državi, a tudi svoje dolžnosti napram sami sebi. 8. februarja mora sijajno zmagati Narodni blok in njegov kandidat Ivan Mohorič, sramotno pa propasti dr. Korošec, ostudni špekulant na politično nerazsodnost Ljubljancev!

Ali naj dovolimo?

Vsi se spominjamo, kako je davil četrtsotletja klerikalizem vse napredno življenje v Sloveniji. Vsi vemo, da je v kali zatiral razmah svobodnega jugoslovenskega nacionalizma. Vsi se spominjamo, kako so umirali slovenski napredni pisatelji in pesniki vsled preganjanja klerikalne politične gospode in kako se je morala slovenska napredna kultura boriti za vsako ped slovenske zemlje, za vsako slovensko dašo, ker je klerikalizem, z vsa njemu pristno strahotavo zatiral od človeka do človeka: od urada do urada, od rodbine do rodbine in z znano krilatico hoja na nož vsako napredno stremljenje.

V tej žalostni periodi pa je kljub temu zatirana slovenska napredna omladina sanjala o bodočnosti čiste nacionalnosti in svobodni jugoslovenski državi ter si začrtala obrise bodočega sožitja Slovencev, Hrvatov in Srbov brez klerikalizma, brez duševnega zatiranja, brez klerikalnega klečeplaziva in nazadnjaštva.

Boj je bil oster, klerikalna moč je bila tako velika, da nobenemu ni prišlo na um, da bo mogoče v Avstriji strmo glavit na princip ter ga za vedno odstraniti iz našega javnega življenja. V Cankarjevih spisih najdemo klasične fotografije brezstidnega klerikalizma, ko je zatiral napredno dijaštvo in napredno učiteljstvo ter mu nasprotoval, kjer se mu ni udal kot suženj. S pravo satansko škodoželjnostjo so klerikalci zadrževali razvoj ljubljanske mesta ter skušali ugonobiti vse pravice njegovega avtonomnega življenja.

Prišla je Jugoslavija. Dalekovidni napredni političarji, ki so ustanovili jugoslovensko demokracijo, so spoznali kvarnost klerikalnega principa ter ga s pomočjo nove, mlade države in nacionalne jugoslovenske misli potlačili na tla. Po četrtsotletnem suženstvu se je med nami razprostrlo mladost, svobodno življenje v svobodni nacionalni državi. Klerikalizem je odklenalo. Vse napredne sile so tedaj poklicale, da ustvarjajo v svobodni in brez vsakega klerikalnega nazadnjaštva. Žal, da je tedaj med nami zavladal duh povojnega omahovanja in malodušja ter meglenosti, tako da nas čas ni našel pripravljene. Toda blizu se nova doba, krize smo prebrodili, okoli nas se poraja sveže življenje. Že šest let odbijamo klerikalni princip in danes lahko dišemo in ustvarjamo svobodno, kakor nam nalagajo naši novi državni in nacionalni principi.

Klerikalizem ni obupal, sedaj bje svoj poslednji boj. Pri tem se poslužuje tudi napredne razcepjenosti ter računa na podporo naprednih glasov. Tako peročajo z dežele, tako iz Stajerske, tako stoji danes volilna borba v Ljubljani. V trenutku, ko je preteben poslednji napor, da se stre klerikalizem za vse čase in da se ga s korenino izruva iz slovenskega javnega in duševnega življenja, pa nastopajo »napredni« disidenti in frondirji ter padajo napredni stvari na vrati!

Ali naj res priključimo črne čase klerikalne strahovitosti iz predvojnih let nazaj, ali naj dovolimo, da se med

novi vzpostavi klerikalna oligarhija in da se ponovi tragedija Cankarjevih hlapcev? Ali smo pozabili na ostudne in neusmiljene metode slovenskega klerikalizma, ki je zatiral drugomisleče in izvajal osebni boj, borbo na nož, od moža do moža ter v Sloveniji vpeljal kulturni razpor?

Ali se zaveda naša trgovina in industrija, naše gospodarstvo, naše bankarstvo, naše obrtništvo, v kako odvisnost od klerikalne stranke bi vse skupaj zašlo, da se Slovenije znova polasti SLS in da postane vrhovni gentent našega gospodarstva koruptna Gospodarska zveza v Ljubljani? SLS je v kratkih dveh mesecih pretekle jeseni pokazala, kako razuma svobodo prepričanja, uradniško stalnost ter gospodarsko neodvisnost. Sušnikove sleparije so očitno pokazale, kako koruptna je ta stranka in kaj bi storila iz Slovenije, da v njej znova zagospodari! Ko je Korošec prevzel prosvetno ministrstvo, je v družbi s koruptnim Nastas Petrovičem izdal na stotine činovniških ukazov ter izvedel nad jugoslovenskim uradništvom brezprimerne hudobije.

Ljudje, ki so uspešno zadržali klerikalizem, da ni zagospodoval v novi državi, bodo uspešno branili napredno stvar tudi v bodoče! Potrebno je samo, da se okoli nacionalnega bloka strmo vse, kar ljubi to državo, nleno notranjo svobodo, demokracijo in naš napredni kulturni princip!

Ljudje, ki pa v tako usodnem trenutku lomijo napredno fronto, ki podpirajo klerikalizem in ki celo paktirajo s klerikalno stranko, se naj izločijo iz napredne družbe ter se naj zapode med klerikalne priganjače.

Slovenija ne pozabi četrtsotletne klerikalne strahovitosti, zato bo naš narod podprl ljudi, ki so klerikalizmu zblili zobe in mu v svobodni državi onemogočili vsako protinapredno in protinacionalno delovanje!

„Samo še 12 dni nas loči od sijajne zmage SLS!“

Tako začnjen današnji »Slovenec« svoj hujškaški in slepanski uvodnik, da premoti podeželsko ljudstvo in mu sleparsko pričara bližnjo edinozvečičavno zmago SLS!

Ko bi hotelo to ljudstvo pomisliti, da je »Slovenec« isti »avek in isto sleparijo vrgel med narod 12 dni pred konstituantno in da je 12 dni po tedanji svečani obljubi zmaga SLS splavala po vodi! Ali so klerikalci kaj dosegli v konstituant? Ničesar! Ko bi hotelo to podeželsko ljudstvo pomisliti, da je »Slovenec« isti stavek in iste svečane obljube storil 1. 1922, 12 dni pred volitvami v prvi redni parlament in da je tudi tedaj nato nesramno pogoril. Kljub 21 poslanec SLS ni mogla ničesar storiti v C. ogradi za Slovenijo in klerikalna zmaga je pronašla na v' črti.

Na slovensko ljudstvo b' di le premisliti, da je izključeno, da se moreni klerikalci s svojimi protidržavnimi in protinacionalnimi programom kdaj dokopati do državne oblasti in gospodstva v Sloveniji in da je zato vsako obečanje zmage in kakoga klerikalnega uspeha za nič!

Klerikalna stranka se je po volni izpremenila v prdo protidržavno stranko, ki išče stike z najbolj svobodnimiselnimi strankami Hrvatske in Bosne ter muslimanskimi brezverniki. Dr. Korošec se brati z Radicem, o katerem je znano, da ne veruje v Boga. Koroševi poslanci se poljubujejo z muslimanskimi voditelji, časte Mohameda, ki v prvem življenju objemajo po več žen hkrati in o katerih je znano, da izvršujejo odvratne moške ljubezni!

Kako si more naše podeželsko ljudstvo predstaviti, da je mogoče izročiti državo taki tolpi političnih pustolovcev, kakršne predstavlja zveza med izprijeno SLS in hrvatskim bedakom Stjepanom Radicem in muslimanskimi brezbožnimi begi?

Že šest let varajo klerikalci naše ljudstvo s »sijajnimi« zmagami SLS in obečajo vsa kraljestva tega sveta in vendar niso mogli storiti ničesar, rjaveli so kot ranjene lev v opoziciji, kričali na vse prlo, do segli pa ničesar. Že šest let so v Sloveniji brez moči in kljub »sijajnim« zmagami ukazovali danes pri nas državna in nacionalna misel.

Med tem, ko begajo klerikalci pramo ljudstvo s svojimi »zmagami«, ki so do danes bile res sijajna polomija, kupujejo nile nove organizacije na dehele in ubijajo slovensko vinogradništvo. »Gospodarska zveza« v Ljubljani prodaja hanataka in dalmasinska vina ter spravlja ubogega kmetiča v Beli krajini in Prekmurju na bobeni! Zmaga na deželi in po svojem »Slovenecu« lažejo ti tigri našemu narodu vse mogoče stvari, v Ljubljani pa se smejejo v unijski kleti, kjer lahko vsak vočer čuje iz ust klerikalnih agitatorjev neverjetno cinične onazve: »Danes smo jih pa potegnili!« Klerikalne banke si polnijo svoje blagajne z ljudskim denarjem, podpirajo svoje večinoma brezposelne agitatorje in voditelje, žive udobno življenje na račun ljudske lakohovernosti.

Šestletna takušnja je dokazala dovolj jasno, da SLS v novi državi nima obstanke, da mora klerikalizem propasti. V interesu našega naroda je, da to resnico čimprej spozna! Dne 8. februarja naj obračuna z laži, zmagami klerikalne stranke in naj da »Slovenec« zgodovinsko breco!

Orlovskim odsekom in orlovskim krožkom! Pod tem naslovom piše današnji »Slovenec«: »Nekateri učitelji so samovoljno razlagali naredbo prosvetnega ministra o prepovedi telovadnih organizacij, ki so proti narodnemu in državnemu edinstvu, na orlovske odseke in orlovske krožke. Da se

ugotovi odgovornost in da se pojasni resnični položaj, so se zastopniki Jugoslov. orlovske zveze informirali pri šefu prosvetnega oddelka v Ljubljani: tem zastopnikom je šef prosvetnega oddelka izjavil, da en takega odloka ni izdal niti kaj takega naročil. Tako objavlja »Slovenec« na svoji predposlednji strani, potem ko je posvetil štiri strani najbolj divji demagogiji. Na peti strani sam demantira, kar je mesece in mesece izrabljaj na podlagi lažnjivega dejanskega stanja! In se še najdejo ljudje, ki pravijo, da ni prav, ako se tako časopisje izžge iz našega javnega življenja! V vsaki številki napadi na naše državne uradnike, na zadnjih straneh po popravki in ugotovitve, iz katerih izhaja kar najplemenitejše ravnanje, obzirnost, pravičnost in ravnopravnost! Upamo, da se sedaj vsi prizadejejo z gnusom obrnejo od »Slovenca« ter da 8. februarja glasujejo za blok nacionalne in državne misli, za poštenost in nepristranost, kakoršno so sami doživeli na tem slučaju.

Da razgovarjamo. Pepe, tisti ki piše zdaj v uradništvu po znižani taksi poglavja, je bil včeraj v avdienci pri gospodu Korošču, da jim poroča o vsebini petega in šestega poglavja. Tisto četrto o zvestobi cesarju je dejal, da je učinkovalo posebno jako. Iz vseh volilnih okrožij da dobiva zaupne dopise s pozivom, naj ustanovi enotno fronto vseh bivših avstrijskih oficirjev, onih c. kr. in tistih c. in kr., ki niso prelomili prisige. Pepetova ideja da je naravnost sijajna. Vinto in copate da lahko kar izroči kuharici, kajti mu bodo zvesti c. in kr. prijatelji pomagali držati slovensko fronto, ker so vsi do zadnjega strategično visoko naobraženi. Turji duha da so enega in misli in volja jim je jednaka, zato da bo sijajno zmagal samo tisti, ki jim obljubi več svobodnega gibanja in c. kr. navdušenja. Pepe jim je obljubil, da izposluje od gospoda Korošca pismeno dovoljenje, kadar bodo na Bleiweisovi cesti za predsednika, da bodo lahko prirejali po ljubljani in širom Slovenije udanostne cesarske manifestacije. Vsi da bodo lahk' nvsili ostroge in šarže in rapore v dveh barvah. Zdaj ima Pepe v copatah častno besedo in slovesno zaobljubo, da vržejo njegovi ožji somišljeniki kot en sam mož volilne kroglice v prvo skrinjico. Njegovo četrto poglavje da je napravilo nanje fenomenalni učinek in jih je takorekto elektriziralo v prepričanju, da še ni vse izgubljeno. Ostroge se še svetijo, bridki meči še niso zarjaveli in c. kr. vojska čaka samo kralja Matjaža, da jo popelje v boj za reducirano domovino. Na podlagi teh udanostnih dopisov je Pepe napisal peto poglavje, v katerem boža gospoda Korošca po glavi, kajti jih loči samo še 12 dni od sijajne zmage. Z nestrpnostjo da pričakujeta oba, Pepe in gospod Korošec tega dne in sta že pripravljena, na vreči vsak svojo kroglico v skrinjico SLS. Nestrpnost je prav za prav odveč, ker je do sijajne zmage samo še 12 dni. Navdušenje Pepetovih copat za SLS da je tako mogočno, kakor je bilo sicer samo ob najslavesnejših in najvažnejših trenutkih njegovega življenja, recimo, takrat, ko je canljal po Ljubljani za samim cesarjem ali pa, ko je posipal s cvetjem tlačnice, po katerih so peljali na Dunaj mrtvi kralj Petetovih sanj. Pepe je dejal gospodu Korošču, da je razpoloženje njegove vintte tako, da bo osmi februar največji c. kr. praznik od podarmljenja sem. Za ta praznik da je že dal pripraviti vse rekvizite, kuharica, krtaci njegovo paradno uniformo, čisti c. kr. ostroge in namerava na predvečer sijajne zmage razobesiti črnožolti prapor. Tudi cesarjevo podobo da je že prinesla iz podstrešja in je še prav dobro ohranjena. Vsa Ljubljana stiska zobe in pesni, ker Pepe že danes ne more odpreti c. kr. ko' pa po ljubljanskih ulicah sem in tja. Vsi sloji in stanovi da so za to, da take svete reči, kakor je Pepetova šarža in cesarjeva podoba ne smejo več trohniti pod streho. Okoli njega, Pepeta z vinto in copatami, in gospoda Korošca z nestrpno tiščavko, da se je zbrala že vsa Slovenija s svojo ponosno prestolico Ljubljano na čelu. Zdaj da čaka samo še signala, ki ga morajo dati gospod Korošec, da lahko takoj zaigra Radetzky-marš in popelje svojo zmagovito vojsko v odločilno bitko. Osmege februarja da že pokažeta z gospodom Koroščem onim ruskim in srbskim špijonom, kaj se prav prelomiti. Naj apostolskemu Veličanstvu dano prisegel Samo še 12 dni da bo še v Ljubljani Aleksandrova cesta in Kralja Petra trg, potem pa da napravi Pepetova vinta konec tem grdobijam. Devetega februarja bo promeniral Pepe v copatah po Erzhrozog Ferdinand-Strasse, gospod Korošec pa izrečejo javno zahvalo Ljubljancem na Kaiser Franz Joseph-Platzu. Tudi ono skledo pred sodno palačo da namerava Pepe odstraniti in postaviti nazaj apostolsko Veličanstvo, ki ima dedne pravice do onega mesta.

Min. n. r. dr. Zupanč je imel včeraj volilne zaupne sestanke v Beli cerkvi in v St. Petru pri Novem mestu. Položaj je tudi v teh krajih za Narodni blok dosti ugoden. Dr. Zupanč se je danes vrnil v Ljubljano.

Min. n. r. dr. Zupanč je imel včeraj volilne zaupne sestanke v Beli cerkvi in v St. Petru pri Novem mestu. Položaj je tudi v teh krajih za Narodni blok dosti ugoden. Dr. Zupanč se je danes vrnil v Ljubljano.

Duhovnikom krškega okraja! Dobili ste vabila sreznega poglavarja v Krškem na obed, ki ga priredi minister za šume in rude dr. Žerjav. Odzovite se uradnemu vabilu kr. ministra! To zahteva oika. Razven tega pridite, da vidite dr. Žerjava in ga spoznate iz oči v oči. Se boste vsaj prepričali, kako lažljivo je slika tega moža. Vam predstavljata hudobno klerikalno časopisje »Slovenec« na čelu in kako vse drugače pošten in plemenit je mož, ki Vas vabi, da Vam in ostalim državljanom ter državnim uradnikom krškega poglavarstva pove svoje misli o naši lokalni in državni bodočnosti. (Prosto po »Slovencu«).

Oblast v Sloveniji imajo naprednjaki z dr. Žerjavom na čelu in to že celih šest let! To resnico naj si vtisnejo v mozge vsi klerikalni agitatorji in njihovi »napredni« podrepaniki, ter naj jo sporočijo svojim volilec. V Sloveniji ne bomo več trpeli klerikalizma! Klerikalizem je sam posrbel za to, da ne dobi več moči v Sloveniji, kakor v ranjli Avstriji, ker v Jugoslaviji demokracije in svobodnega napredka ni mesta za protidržavne in protinacionalne nastope nazadnjakega duha in klerikalne prismojenosti!

Politične vesti.

»Slovenec« potlikanja. »Slovenec« kot zvest posnemalec in razširjevalec vseh laži, ki jih širi avto-sepopo-tisk glede Radičevih dokumentov, je nedavno priobčil neko poročilo, ki vsebuje izjavo notranjega ministra glede avtentičnosti dokumentov, ki so jih našli pri Radiču. Notranji minister se je baje napram »Slovenčevemu« dopisniku na vprašanje, zakaj se ne objavljajo nadaljni Radičevi dokumenti, izrazil, da zato, ker jih dotičnik, ki ureja dokumente v notranjem ministrstvu, še ni izdelal. Notranji minister odločno zavrača to nesramno potlikanje, kakor da bi se v notranjem ministrstvu fabricirali dokumenti, ter povdarja, da je najboljši protidokaz dejstvo, da Radič do danes ni niti sam niti po svojem zastopniku demantiral avtentičnost najdenih dokumentov. Notranji minister je kategorično izjavil: »Vsemu svetu lahko dokažemo pristnost teh dokumentov. Počakati je treba na sodno odločitev. Potem se lahko ugotovi, v koliko so bili dokumenti pristni ali ne.«

Napad na nemškega poslanca dr. Kraftha. Slovenski Narod je včeraj priobčil kratko poročilo o napadu na nemškega poslanca in predsednika nemške stranke za Vojvodino dr. Emila Kraftha. Notranje ministrstvo je o tem napadu izdalo kratko uradno poročilo, temelječe na uradnih poročilih velikega župana v Somboru. Ta javlja, da je bil bivši poslanec nemške stranke dr. Kraft napaden v Sivicah v Bački in da je bil težko ranjen. Veliki župan dalje poroča, da so poškodbe dr. Kraftha resne, toda po zdravniškem mnenju ni nevarnosti za njegovo življenje. Veliki župan je sreskemu načelniku ukazal, da izvede najstrožjo preiskavo. O priliki tega dogodka, ki ga je obžalovali in obsodili, povdarja notranje ministrstvo dejstvo, da so oblasti doselej z velikimi napor in težkocami omogočale agitacijsko delo nemške stranke. Velik del nacionalnega prebivalstva je razdražen in revoltiran radi postopanja vodstva nemške stranke, ki je zvezano z Radičevimi agitatorji. Podrejene oblasti so prejele od notranjega ministrstva navodila, da imajo v bodoče preprečiti vsake spopade.

Univerzitetni profesor o hrvatskih klerikalcih. Na sestanku Hrvatske zajednice v Zagrebu je nastopil tudi univ. prof. dr. Barac, ki je opisal hrvatske klerikalce tako-le: »Pučkaši (to je hrvatska ljudska stranka, hrvatski klerikalci) stopajo pred narod s pretevezo, da delajo za katoliško cerkev in za katoliško vero. Povdariti pa moramo, da se katoliška cerkev nikdar ni istovetila s političnimi strankami in da je ne smemo istovetiti niti z monarhijo, niti z republiko, niti s kako drugo državno obliko. Njen delokrog je edino vera. Vprašajte jih, ali podpira zagrebški škof njihovo akcijo? Vem za nesiljivo, da jo odklanja! Večina pristavežev te stranke je proti temu, da nastopijo pri volitvah. Za to je dr. Šimrak, kateremu sta katoličanstvo in cerkev samo švindeli!« Ta dr. Barac govori o hrvatskih klerikalcih prav tako, kakor mi v Sloveniji, kjer je tudi več kot gotovo, da je večini klerikalnih kandidatov katoličanstvo in cerkev samo švindeli in preteza za udobno poslansko karijero na račun slovenskega ljudstva!

Zaplenjeni radičevski volilni letaki. Bivša radičevska odposlanca Pavle Radič in Rudolf Herceg sta včeraj »narisali« volilni letak pod bobnečim naslovom: »Kandidature narodne suverenosti. Človečanske pravice in republikanske svobode.« Policijsko ravnanjstvo je ta hujskajoči letak zaplenilo in spravilo radičevsko kandidaturu narodne suverenosti na varno.

Novo francosko posojilo Jugoslaviji. Po vesteh iz Pariza, se je baje posrečilo našemu finančnemu ministru dr. Stojadinoviću, ki je sodeloval na mednarodni finančni konferenci v Parizu, najeti ugodno posojilo v znesku 250 milijonov francoskih frankov. Istčasno pa ponujajo amerišanske bančne tvrdke naši državi dolarska posojila.

Inseriraite v „Slov. Narodu“!

Dnevne vesti.

V Ljubljani dne 27. januarja, 1925.

Poglavje o špijonih.

Vohunsko službo za Avstrijo so pred vojno in med vojno opravljali klerikali. Vsi slovenski javnosti je to znano. Klasičen dokument ogabnega klerikalnega konfidentsva je znana službena okrožnica klerikalne stranke ob izbruhu vojne. V ti okrožnici je strankino vodstvo pozivalo svoje pri-
staže, naj brez pardona izročajo av-
strijskim krvnikom vse one, ki čutijo
slovensko in ki so na glas kot srbo-
in rusofil. Tako je ta okrožnica učin-
kovala, vemo vsi. Ječe in taborišča in-
ternirancev so se napolnila, krvnik je
stopil v akcijo. Imeni Kromar in Bren-
ce bosta še poznim rodovom pričali,
kako podla, brezdomovinska in moral-
no propadla je bila stranka, ki si je po
nemarnem nadela ime slovenske ljud-
ske stranke.

In med onimi žrtvami, ki jih je
ta stranka izročila avstrijskim biričem
samo zato, ker so čutili narodno in ker
so smatrali Srbe in Ruse za svoje bra-
te, so bili tudi marksiteri izmed onih,
ki se danes imenujejo narodne socia-
liste in katerih glasilo je sedaj »Nova
Pravda«, med temi je bil morda celo
kdo izmed onih redkoštevilnih, ki sle-
de danes dr. Ravniha.

Vsi ti so trpeli po ječah in tabo-
riščih, ker so bili narodni in ker se niso
navduševali za Avstrijo in Habsburžane,
ker so bili v svojih srcih istega
mišljenja, kakor dr. Pivko, ki je skušal
svoje prepričanje pretvoriti, da je bil
pod silo okolišnosti avstrijski oficir, tudi
v dežanjo. Kakor dr. Pivko, tako so bi-
li tudi vsi oni, ki jih je klerikalna ova-
duševila spravilo v ječe in taborišča,
»veleizdajalci«, ker so bili v svoji no-
tranosti uverjeni, da zasije Slovincem
lepša bodočnost šele, ko bo na čelu
Avstrija in uničeno habsburško gos-
podarstvo.

In na vse te, ki so bili prepričani,
da more samo iz razvalin Avstrije vz-
klicati slovenska svoboda, in katerih
glavni predstavitev je dr. Pivko, zli-
valjo sedaj klerikalni listi golde najbolj
smrdeče gnojnice, ometavajo jih z bla-
tom prav tako, kakor takrat, ko so jih
napadali in postavljali na sramotni
oder zato, ker niso hoteli biti avstrijski
patriotje!

In tem avstrijskih reptilom se je
v zadnjem času pridružila »Nova Prav-
da«, glasilo one stranke, ki si lasti pa-
tent, da je ni med Slovinci stranke, ki
bi bila bolj narodna, v nacionalnem
oziru bolj radikalna, kakor ona.

Infamije mariborske »Straže«, da
je bil dr. Pivko »plačan špijon v ita-
lijski službi« namreč dostavlja ta or-
gan stranke, ki se sicer baha, da je v
najintimnejših zvezah s češkoslovaškim
znanim ministrom dr. Benešem, ki
je kakor dr. Pivko organiziral ak-
tivni odpor proti avstrijski vojski, to-
le nehotično nesramnost:

»Mislimo, da je mariborska »Stra-
ža«, ki mora že imeti za take besede
tudi dokaze, s tem povedala vse.«

Vzpričo take podlosti »napredne-
ga« lista, ki je — nota bene — glasilo
gospodov Deržiča in Brandt-
nerja, ki sta doslej ponosno trkala
na prsa in zatirjala, da sta mučenika
svojeke jugoslovenskega prepričanja,
zastaja kri v žilah vled ogorčenja in
pošten, naroden človek ob taki moralni
propadlosti ne more storiti drugega, ka-
kor da pljune pred tako npravnstveno
izprilenostjo, ki hrizga sedaj gnojnico
na ideale, na svetlinje, za katere so se
ti ljudje pred leti sami zavzemali in za
katere so mnogi izmed njih v časih
svojeke idealizma celo trpeli! Fej! Ti
ljudje so se sami izločili iz poštene na-
rodne družbe in njih mesto je samo
med propadlami, ki so izdali 1. 1914.
znano krvniško okrožnico!

— Goveje meso 1 kg po 20 kron.
»Slovenec« se je začel danes zanimati
za tržne cene v Ljubljani. Pravi, da
prodajajo mesarji predrago meso, bran-
jeve pa druga živila. Klerikalna
skrb za Ljubljance je res občudova-
nja vredna. Čudno je le, da je to skrb
širok list pokazal danes, to je 12 dni
pred volitvami in čudno je, da ho ta
skrb 16. februarja že prenehala. Čuje-
mo, da klerikalci agitirajo med terci-
alkami, da bo goveje meso, če bo iz-
voljen dr. Korošec, 1 kg a 20 kron. Pri
zadnjih volitvah so ponekod tudi s tem
dobili volilne krogljice, da so tepcem
dopovedovali, da ho že 19. marca 1923
— ako zmaga SLS — mast po 16, mo-
ka pa po 8 kron. Po slavnih trgovski
smagi pa ni nihče dobil toliko moke po
8 kron, da bi kanarčka nakrmili, masti
za 16 kron pa tudi nikjer ni bilo toliko
nasti, da bi župnika, ki je pred volit-
vami ljudi farbal, vsaj pod nosom na-
mazali. E, strašni seplepi in goljufi so
ti klerikalni hujšaki. Zapomnite si jih,
Vi konsumenti, zapomnite si jih pa tudi
Vi mesarji in branjeve! Glejte, da oči-
stite Ljubljano te grde zalege!

— Strašna žrtve žerjavovega re-
žima. Današnji »Slovenec« priločuje
med »Dnevnimi vestmi« notico o »no-
vih žrtvah žerjavovega režima«. Med

temi žrtvami je slučaj, radi katerega
se res mora razburjati vsa poštena
javnost ne glede na strankarsko pri-
padnost. To, kar se sedaj godi, prese-
ga že vse meje nasilja. »Slovenec« po-
roča namreč, da je bila učiteljica Ha-
mova prestavljena s Viča (čujte in
strmite!) v — Ljubljano. »Slovenec«
piše o tem tragičnem dogodku, da so
gdč. Hamovo s tem »silno zadeli v
srce«, ker ona ni »navadna učiteljica«,
temveč »izredna moč«, ki ljubi čenke,
»kot bi bile njene lastne hčerke.« »Ja
kaj se to pravi, izrgali učiteljico —
mater otrokom...«

Res strašno je to nasilje prosvetne
uprave! Z Viča v Ljubljano! Pomislite
to ubogo žrtvi! V Ljubljani pa bo
Hamova še srce izgubila a ljubljanski
otroci ne potrebujejo matere. Zakaj ni-
ma Vič avtonomije! Tistim mežnarjem
okoli »Slovenca« so se očividno v Uni-
onski kleti možgani že čisto okisali, da
priobčujejo take prismodarije v ško-
vem listu.

— Zagrebški listi pred prodajo? V
zadnjem času opažamo, da zagrebški
listi s posebnim žolčem napada vlado
ter dela reklamo za hrvatsko opozicio-
nalno stranko. In sicer nastopajo v tej
smeri tudi taki listi, ki so do včeraj
zagovarjali umerjeno stališče. Na pr.
zagrebške »Novosti«, zlasti pa list
»Tipografije«, kjer se tiska »Obzore«
»Narodna politika«, ki je o teh stvareh
poučena, sedaj odkriva tajno ozadje te
žolčne pisave in objavlja interesantno
vest, da se nahajajo vsi ti listi pred
prodajo! Splošna kriza je zajela tiskar-
ska podjetja in sedaj se vrše pogajanja
med radikali in »Tipografijo« za
nakup vseh njenih listov. Radikali pa
se zaenkrat obotavljajo. Da bi prodajo
pospešili in ceno dvignili, pišejo se-
daj ti listi sila opozicijsko. Takšni so
ti zagrebški listi v svojih skrivnih
kamriah. Pišejo opozicijsko, ker to
diktirajo gnojni interesi. Takozvano
opozicijsko in hujšakško prepriča-
nje je samo trgovska finta, da se dvig-
ne njih prodajna cena! Kdo da več?

— VSEM OBČINSKIM URADOM! Po
volilnem zakonu imajo volilni odbori v svo-
jem poslovanju na volilnih sestavi več za-
pisnikov. Da se olajša volilnemu odboru
sestava teh zapisnikov in s tem tudi glavnemu
volilnemu odboru preureditve volilnih
spisov, bo deželno sodišče vsem volilcem v
volilnem okrožju Ljubljane Novo mesto po-
sloilo litografske zapisnike. — Volilni od-
bori naj vporabljajo le te zapisnike, katere
je primerno izpolniti.

— O slovu na volilne krogljice v
Ljubljani piše »Goriška Straža«, in si-
cer tako-le: »V Ljubljani se je začel sil-
no zanimiv volilni boj. Listi, ki so do
volitev le smešili vero in duhovščino,
katera oznanjuje verske nauke, so za-
dne dni naredili veliko dušno »žhto«. Za-
čeli so prelivati kar cele škatle tinte
in tožiti, da vera peša. V pozni znanilce
verskih naukov oznanjujejo, kaj je
prav, kaj ne. Pred volitvami bodo listi,
ki so mislili, da bo krščanstvo zginito,
če pišejo besedo »Bog« z malo začet-
nico, kar križ natisnili na uvodno me-
sto, da bodo vsi verniki metali krogl-
jice v njih skrinjice. Je res nerodno za
protiverske stranke, če duhovniki kot
dušni pastirji opozarjajo ljudi, katere
stranka je brezverska. To je prva
dnevna vest v »Goriški Straži« v št.
7. z dne 24. jan. 1925. Na brihtnosti, ki
se tako lepo zrcali v navedenem se-
stavku, čestitamo Šefu »Goriške Stra-
že« gosp. poslancu dr. Besednjaku in
mu svetujemo, da zaukaže temeljito
»žhto« pameti pri svojem listu, da se
ne osmeši več tako strašno, kakor se je
to pot s svojimi volilnimi krogljicami
in s svojimi »brezverskimi«.

— Iz državne službe. Za okrajnega
komisarja v Slovenjgradu je imenovan Leo-
pold Allec, za okrajnega komisarja pri
velikem županu mariborske oblasti pa Fran
Verbič.

— Iz konzularne službe. Za vicekon-
zula v Celovcu je imenovan tajnik zunanj-
ga ministristva Ljudevit Koser.

— Brezročnost? Prosvetna uprava je
nastavila zloglasnega Slovnika in bivšega
viskega nadzornika ter nadučitelja Jenca
Štruklja, ki bi sicer moral morda v
Krtino, za začasnega voditelja manjšinske
osnovne šole v Ljubljani. Pa ho že včas-
no zabavljati v »Slovenskem učitelju« in »Slo-
venec« ter pričati o terorju in nasilju. Zakaj
molči »Slovenec« o štrukljevem slučaju.

— Častna diploma članu Jugoslovenske
narodne obrane. Iz Dubrovnička javljajo,
da je znan jugoslovenski borilec dr. Melko
Čingrija odstopal nedavno v Južno Ameri-
ko v Chile, da tam izreči predsedništvo Ju-
goslovenske narodne obrane in velikemu
mecenju Pasku Babarici diplomu o čast-
nem meščanstvu svobodnega mesta Dubro-
vnika. Diplomlo je dr. Čingrija izročil Babar-
ici v Valparaisu v prisotnosti jugosloven-
skega konzula dr. Andre Svilokosa in
mnogih jugoslovenskih uglednih oseb.

— Radičev akt tehta že 12 kg. Hrvatski
listi poročajo, da so bili spisal predloženi
banškemu stolu v zvezi s Stepana Radiča
940 kg težki. Sedaj, ko je spisom policija
priložila še druge dokumente, tehta Radičev
akt že 12 kg. Ob tej ugotovitvi vpra-
šujejo: Ali dobi Radič toliko let, kakor
bodo tehtali njegovi spisi?

— Poudar v Primorju. Na Sušaku in v
ostalih krajih Primorja je letošnja zima iz-
redno topla in mila. Ljudje so čudilo, da

ima v teh krajih v januarju pomlad. Po
dnevi je solnce tako vroče, da nihče ne no-
si slabe suknje. Na Sušaku cveto breskve,
na trgu so se pojavili zvoncek in celo vijoli-
ce. Če bo vreme še nekaj dni tako toplo,
bo vsa okolica v cvetju.

— Na Turjaku je v soboto 24. tm. po
dolgi bolezni umrl z. Hrvart grof Auer-
perg, graščak na Turjaku, major v pok.
Gospod Turjaški je bil na Dolenjskem sploš-
no znana oseba. Med prebivalstvom je
življal velik ugled in spoštovanje. Rad je
občeval z ljudstvom, s čimer se je blago-
dejno odlikoval od raznih svojih stanovskih
tovarišev, ki ljudstvu radi dajo čutiti, da
se po njih želah pretaka modra kri. Pokoj-
nik je umrl v krepki moški dobi 50 let.
Zapuščila vdova grofica Marijo, roj. pl. Ada-
movich de Cepin. Pogreb je bil danes do-
polnjen ob 10. na Turjaku. Bodi pokojniku
ohranjen blag spomin, njegovi velecenjeni
rodbini naše sožalje!

— Vprašanje zobotehnikov. Minister
trgovine in industrije sklicuje za 27. januar
konferenco, na kateri bodo rešili vprašanje
zobotehnikov. Eni hočejo, da se jih smatra
za obrtnike, drugi pa za zobozdravnike. Na
konferenci bodo predlagali tozadevni pra-
viline.

— Vodni promet na Donavi ustavljen.
Vsled izredno nizkega stanja Donave so
ustavili ves vodni promet med Vukovarom
in Zemunom.

— Generalni direktor pošte hranilnice.
Za generalnega direktorja pošte hranilnice
je imenovan univ. profesor v Subotici dr.
Milorad Nedeljković.

— Uprava državne hipotekarne banke
ustavi broditve? Kakor čujemo namerava
uprava državne hipotekarne banke ustavi-
viti nadaljnje kredite in sicer radi negotovost-
i izvenkonkurne poravnave. Uprava ur-
gla namreč čimprejše uzakonjenje nove-
ga zakona o prisilni poravnavi, ker se boji,
da se njeni dolžniki danes ali jutri ne po-
služijo sedanjih določil izvenkonkurne po-
ravnave.

— Kovani denar pride junja mere v
promet. Naša vlada je sklenila s neko fran-
cosko-belgijsko trdno pogodbo, glasom
katere se zavezuje, da nam izdela
in dobavi kovan denar po pol, eden in dva
dinarija. Prvi del tega denarja se mora
izročiti najdalje 1. junija, po 8 mesecih pa
ostanek. S prvim delom se bo stavil v pro-
met tudi kovani drobci po 5 in 10 par, ki
ga hrani naša država že od leta 1921., ki
se do danes še ni stavil v promet. Kovani
denar po 25 par se sploh ne bo stavil v
promet, ker predstavlja njegova zlitina
mnogo večjo vrednost.

— Junjaški čin. Bogojavljanje v Novem
Sadu je topot skoraj zahtevalo človeško
žrtve. Kakor običajno so povodom slavnos-
ti junjaški fantje skočili v vodo, da prin-
esejo na dan zlat križec, ki ga vrže svetnik
v vodo. V ledenomrti Donavi je prijel ena-
ga izmed treh fantov, ki so skočili v vodo,
krč in začel se je potapljati. Med gledalci
na obrežju je nastala panika, toda nihče si
ni upal nesrečnega priskočiti na pomoč. Ne-
nadoma pa je skočil v vodo vojak Aleksan-
der Kiš in po obupni borbi z valovi je rešil
nesrečnega iz vode. Gledalci na bregu so
junakemu rešitelju prirejali prisrčne ova-
cije.

— Čaruga bo obešen iz Osljaka po-
ročajo. Prošnja Jove Stansavljeviča Čaru-
ge za pomiloščenje je bila odbita, dočim so
vsi trije njegovi tovariši pomiloščeni. Sa-
rajeviski krvnik Florijan Mauzner, ki bi mo-
ral izvršiti justifikacijo Čaruge, je stopil v
stavko in izjavil, da svojega »posla« toliko
časa ne izvrši, dokler se mu ne plača hono-
rar za obešenje v Palanki. Zahteva tudi
1500 Din predplačila. Čaruga bo obešen že
prihodnje dni.

— Težka nesreča v dalmatinskem pre-
mogovniku. V premogovniku Siverzi v Dal-
maciji se je dogodila pred dnevi strašna
nesreča. V nekem rovu je nastal požar in
rov se je zasul. Štirje delavci, ki so bili v
rovu, so bili zadušeni.

— Kako so seljaki izsledili tatu. Iz Vi-
segrada poročajo o originalnem načinu iz-
sleditve tatu, ki je vlomil v trgovino nekega
tamošnjega trgovca. Trgovcu je bilo ukra-
dono vse blago, s katerim je zalagal seljake,
ki so bili sedaj sredi hude zime mahoma
brez oblačil. Zato so seljaki sklenili, da sa-
mi izsledijo tatu. Tatvine je bil osumljen ne-
ki Piljanč in kmetje so s pomočjo orožni-
kov vdrli v njegovo stanovanje. Piljanč se
je delal zelo užaljenega in tudi se pri hišni
preiskavi ni našlo nikakega blaga. Zdelo se
je, da je nedolžen in orožniki so opustili
preiskavo proti njemu, ne pa seljaki, ki so
Piljanča po odhodu orožnikov prišli in ga
pošteno prematili, tako da je priznal, da je
blago ukradel. Pokazal je tudi mesto, kjer
je blago skril. Ko so seljaki našli ukradenko
blago, so takoj uvideli, da te velike mno-
žine ni odnesel en sam človek. Znova so
prišli Piljanča in ga toliko časa pretepali,
da je izdal tudi svoje skrivnice. Zanimivo
pa je, da je bil eden njegovih komplicov
med tistimi, ki so nadržali po njem. Sedaj je
bil tudi on deležen batin. Končno so seljaki
izsledili še tretjega lopova, ki jih je dobil
tudi po paragrafi, nakar so vse tri sve-
zane odpeljali na orožniško postajo.

— Tihotapstvo vžgalice in cigaretnega
papirja. Organi monopolne uprave in fi-
nancijske kontrole so že davno opazili, da so
v prometu vžgalice in cigaretni papir, od
katerega ni plačana predpisana monopolna
taksa. V nekaterih zagrebških trafikah so
našli večje količine takega papirja in vž-
galice. Policija je vse zaloge zaplenila. Tra-
fikanti so izgubili koncesijo za prodajo to-
bake in monopolnih predmetov. Preiskava
je dogajala, da je bil papir in vžgalice vi-
hotapljen s Reke. Trafikanti so delali dobre
kupčije, ker so kupovali papir in vžgalice
po 30—40 para, dočim bi morali plačati mo-
nopolni upravi po 90 para.

— Težka nesreča. Franu Zabnikarju 15
letnemu sinu posestnika iz Radomelj je pa-
del na noge težak hlo in mu jo zmečkal.
Prepeljan je bil v bolnico.

— Smrt beogradskega vampirja. Naši
čitatelji se gotovo spominjajo znanega beo-
gradskega vampirja, ki je strašil po Beo-
gradu ter bombardiral okna policije s ka-
menj. Policija, ki je vampir delal mnogo

preglavice, je končno izsledila zlobnega
v osebi mlade devojke, neke Zagorke, čije
največje veselje je bilo razbijanje šip. Za-
deva je takrat v Beogradu povzročila pre-
cejšnje senzacijo. Devojko, ki je bila zelo
bolna, so oddali v kopalnico Koviljača in ko
je nekoliko ozdravela, jo je vzel k sebi
uradnik invalidskega doma Milan Petrovič.
Njeno stanje pa je sedaj tako poslabšalo,
da je sirota te dni umrla.

— Uboj v D. M. v Polju. Ko se je v ne-
deljo zvečer vračal delavec Albin Habič iz
gostilne v D. M. v Polju proti domu, ga je
na cesti počakal neznan napadalec in ga
udaril s kolom tako močno po glavi, da je
Habič včeraj v ljubljanski bolnici podlegel
težkim poškodbam. Habič je bil zaposlen
v nevski papirnici. Orožniška postaja v Vev-
čah je uvedla obširno preiskavo, da izse-
di krivca.

— Pretep v Dobrunjah. V nedeljo zve-
čer so neznanj storili napadi v Dobrunjah
mirno se domov vračajočega delavca Jo-
sipa Rusa in ga težko poškodovali po glavi.
Rus je bil prepeljan v ljubljansko bolnico.

— Zopet ljubavna tragedija. V kavarni
»Lira« v Mostarju se je te dni odigral žal-
osten slučaj. Komaj 17 letni krojaški po-
močnik Mustafa Brkić je bil blazno zaljubl-
ljen v tam zaposleno natakarko »Slovenko«,
ki pa je bila mnogo starejša od njega. Ho-
tel jo je tudi poročiti, vendar natakarka ni
hotela z njim v zakon. Bil je glanoko zla-
ljen in v petek zvečer je prišel v kavarno
ter ponovno prošil natakarko, da postane
njegova. Zaman... Nato je ukazal ciga-
nom, da zaigrajo najljubšo koračnico in si
medtem pogljal krogljo v glavo. Bil je ta-
koj mrtev.

Iz Ljubljane.

— Ljubljanična struga. Poročajo nam:
»V našem slernem tujec, ki pride v Ljubljano,
se med ogledovanjem mesta in njegovih na-
prav ustavi tudi na frančiškanskem mostu
in opazuje razpadajočo Ljubljanično strugo
in dograjeno obrežno zidovje. In vsak vpra-
šuje, zakaj se ni poglobljenje struge izvršilo
med vojno, ko so bile delovne moči še tako
poceni. Zakaj se ni izvršilo? To bi vedeli
povedati klerikalci. Klerikalni deželni od-
bor je preprečil med vojno regulacijo te
struge, ko je major Kern ponujal italijanske
zidarsko-jeftneke s Grada mestni občini za
beraških nar kron na dan za regulacijska
dela. Toda klerikalni mogotci s dr. Lampe-
tom na čelu so odbili to ponudbo, ker so
hotel, naj Ljubljana ostane »dolga vase«. In
takne škodljivce Ljubljane naj poštn
Ljubljaničan vol? Nikoli!

— Na redno glavno »tupščino« »Prav-
nika«, ki se bo vršila dne 28. jan. ob pol 6.
popoldne na sodišču soba št. 79 opozarja in
vabi še enkrat odbor društva »Pravnik«.

— Gremji trgovcev v Ljubljani javlja,
da finančna delegacija v Ljubljani prošnji
gremji trgovcev za podaljšanje roka vlo-
žitve dohodninskih napovedi za leto 1925 do
konca februarja 1925 ne more ugoditi, vsled
tega se vsi člani naprošajo, da po možnosti
vlože napovedi do konca tega meseca.
Dotični trgovci, ki tega ne morejo storiti,
naj prosijo za podaljšanje roka pri davčni
administraciji v Ljubljani. Prošnje je kol-
kovati s takso 5 Din.

— K poročilu o trgovskem plesu do-
stavljamo, da si je pridobil za prireditve
predvsem pa za očiščenje dekoracije glavne
zasluge veselilni odbor, ki mu je načeloval
z. E. Fabiani, trgovec in društveni od-
bornik.

— Tečaj za uradnice na gospodinski
šoli. II. večerni tečaj za uradnice in urad-
ničke soprope na gospodinski šoli v »Mila-
diki« se začne 4. februarja t. l. Vpisovanje
za tečaj je 29. in 30. tm. od 3.—5. popoldne
pri voditelji gđ. Zemljanovi, ki daje tudi
vse tozadevne informacije.

— Zdravniška služba. Okrožni urad za
zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje
službo zdravniška za splošno prakso pri ek-
spozituri v Celju. Interesenti se opozarjajo
na razpis v Uradnem listu.

— Za lastnike vrtov v Ljubljani in oko-
lici priredi podružnica »Sadjarskega in vr-
tarskega društva za Ljubljano« važno pre-
davanje: O obdelovanju zemlje. — Predava-
je g. nadzornik v p. Černagoj. — Predavanje
se vrši v sredo dne 28. januarja ob pol 8.
zvečer v I. d razredu realnega posolstva.
Vegova ulica.

— Veliki lovski ples! Kakor smo do-
znali iz raznih krajev, vlada povsod po de-
želi veliko zanimanje za našo letošnjo pre-
dno prireditvijo. Z Gorenjske, Dolenjske,
Notranjske in Štajerske so priljubljene sku-
pine lovcev in planincev, ki posetijo naš
ples dne 1. februarja 1925 v našem doma-
čem lovskem ali divnem planinskem kroju.

Pričakujemo tudi od ljubljanskih priate-
lijev, da se udeležijo naše prireditve in poza-
bavajo z raznimi lovskimi in planinskimi
bavci na lovskem plesu. Obleža naj bo
smotna ali romansedna, posebno dobrodošli
bodo narodni kroji, le češlji naj bodo takti
in nekovani, ker stroškov za zdravnike, ki
bi zdravili razne odteke in kurie oči, kakor
tudi miza-jev za oblanje tal nismo vzeli v
naš proračun. — S. L. D.

— Peski zbor Glasbene Matice v Ljuba-
lini. Koncert peskega zbora Glasbene
Matice se vrši definitivno v sredo dne 4. fe-
bruarja 1925 ob osmih zvečer v Unionski
dvorani s soredom, kakor je bil že zadnjič
objavljen. Pojejo se vokalni moški, mešani
in osmeroglasni ženski zbori, kakor tudi
ženski zbori s spremljevanjem klavirja. —
Vstopnice so v predprodaji v Matični knji-
garni. Vljudno opozarjamo vse dotične, ki
so kupili vstopnice za 19. januarja, da ve-
lajo takrat kupljene vstopnice za ta kon-
cert 4. februarja.

— Vstopnice za lovski ples se dolo-
be predprodaji v trgovinah L. Kette, Aleksan-
drova cesta, »Ellice«, Prešernova ulica,
Breznič, Frischo, Stritarjeva ulica, Anton
Schuster, Matični trg. Cena 15 Din. 204—n

— Redni občni zbor Slovenskega zdrav-
niškega društva v Ljubljani se vrši dne 28.
januarja 1925 ob 16. popoldne v restavra-
ciji »Zvezde«.

— Plesne vaje maturantov t. l. n. srednje
šole se vrše v sredo dne 28. januarja 1925.

— Odboj. 242/n

Različne
razpokline,
raztrazenost, suho-
ta kože itd. bi ka-
zile najbolj dražest-
na oblija, ako ne
bi jim

CREMA SIMON

(CRÈME SIMON) postavlja
nasproti svojega dobročelnega
delovanja

Ta izredna toaletna krema se
prolaja v vseh dr. žvoh po celom
svetu z isto garancijo glede uspe-
šnosti in ohranitve o Parizu samem;
prednost ki se ima zahvaliti po-
poinosti in njene kompozicije in
njeni osebni hermetični zamašitvi

Prodaja se povsod
Krema, Prašek in Milo SIMON
Par, umerie SIMON, 59 Fg. St. Martin, Paris

Iz Celja.

— Na nedeljskem radikalnem shodu v
Celju je poročal Fr. Grafenauer in ne dr.
Ravnik, kakor se je v naše večerjane to-
zadevno poročilo pomotoma vrnilo.

— Prvi sneg smo dobili v noči od ne-
delje na ponedeljek. Vreme je precej mrzlo.

— Celje pod rimskim imperijem. Ka-
kor smo izvedeli, se bo letošnja sokolska
maskerada vršila dne 22. svečana pod tem
geslom.

— Planinski sejem se bo vršil dne 7.
marca v Celjskem domu. Priprave so v pol-
nem teku.

— Upokožen je na podlagi členov 141
in 239 uradniškega zakona g. Fran Kranjc,
dolgoletni učitelj na okoliški deški osnovni
šoli, odhčen šolnik in kremenit narodnjak.

Iz Maribora.

— Državna borza dela v Mariboru.
V času od 18. do 24. januarja je bilo v
državni borzi dela razpisanih 88 službenih
meat, 206 oseb je iskalo dela, v 54 slučajih
je borza posredovala z uspehom in osem
oseb je odpotovalo. Od 1. do 24. januarja
je bilo skupaj razpisanih 453 prostih meat,
850 oseb je iskalo delo; v 270 slučajih je
borza posredovala z uspehom in 22 oseb je
odpotovalo.

— M škof dr. Karlin obolel. Škof dr. Kar-
lin je obolel na želodčnem in črevesnem
katariju. Bolezen sicer ni nevarna, vendar
je moral holnik ostati v postelji.

— Odlikovanje. Nadičitelj Josip Sa-
bathi iz Račjega je bil odlikovan z redom
Sv. Save V. razreda.

— Tatvine v mariborski okolici. V
mariborski okolici so tatvine in vlni na
dnevnom redu. Te dni je bilo vlomljeno pri
polkovniku Franu Pestlerju

Gospodarstvo.

Finančni položaj naše države.

Finančni minister dr. Stojadinović je v soboto sprejel novinarje in jim podal dragocene informacije o našem finančnem položaju. V dnevni konferenci jim je razložil uspehe na pariški konferenci ter dokazal s številkami, koliko znašajo naši bodoči reparacijski prejemki s strani Nemčije in Bolgarske. Nemčija plača vsega skupaj 40 milijard reparacij, od teh dobi naša država 5%. Na ta račun nam je Nemčija dobavila že za 120 milijonov zlatih mark blaga. Modalitete prevzema tega blaga so se določili za našo državo tako, kakor pri Italiji. Glede bolgarskih reparacij je sklenilo, da prejmemo od prvega dela 5%, od drugega pa 15%, tako da prejmemo na račun bolgarskih reparacij skupno nekako 10%. Na podlagi pariških sklepov bomo prejeli letno nekako 35 milijonov zlatih mark, ali okroglo 500 milijonov dinarjev. Glede pravice zasebnikov do reparacij je finančni minister izjavil, da jih priznava in da bo vlada povečala količino reparacij za privatnike. Minister pravosodja izdela poseben pravilnik za privatna naročila na račun reparacij. Glede skoka dinarja je izjavil dr. Stojadinović: Ugodni sklepi pariške konference bodo vplivali tudi na naše denarno stanje. Dinar napreduje. Koncem 1922. je v Zürichu notiral 5.10, koncem 1923. 6.50, koncem 1924. pa 8 švicarskih frankov. Pravkar je dosegel 8.50. Nisem pristaš tistih, ki smatrajo, da moramo ohraniti absolutno stabilizacijo, kar znači očitno devalvacijo dinarja. Še pred enim letom so neki naši strokovnjaki predlagali, naj devalviramo dinarsko valuto na temelju 6 zlatih švicarskih frankov za 100 dinarjev. Pozneje so stavili isti predlog na temelju 7 frankov. Skok dinarja na dokazuje, da so se naši strokovnjaki motili in da obstojajo pogoji za nadaljnjo porast dinarja. Nasprotujem nadalje tudi mnenju, ki se v poslednjih dneh zelo propagira, naj se namreč dinar svobodno razvija do zlate paritete. Drugi zopet ironizirajo to mnenje, češ, da bi v tem slučaju rabili 92 let, ker skače dinar samo po en frank na leto. Ta račun ni povsem točen. Dinar je v poslednjem letu porastel za 25% in če predpostavljamo enak porast za prihodnja leta, dosežemo zlato pariteto mnogo pred 92 leti! Izven dvoma je, da nima skok dinarja v naši državi, ki je agrarna, takih posledic, kakor v industrijskih deželah, zlasti ako raste dinar v slabših izvoznih sezonah. Naši kmetovalci se nahajajo v srečnem položaju, da prihaja porast dinarja v času, ko skačejo cene agrarnih proizvodov v inozemstvu in da vrednost naše valute ne zahteva padca domačih cen. Cene predmetov, ki se uvažajo iz inozemstva, pa se bodo vsekakor morale znižati. Da se cene znižajo v relaciji z valuto, bo potrebna intervencija oblasti, posebno lokalnih, da vplivajo na znižanje cen. Princip moje valutarne politike ostane isti: postopno jačanje dinarja z izvestnimi stabilnimi prehodi. Kako daleč pojdemo za jačanjem dinarja? Na to vprašanje ne moremo odgovoriti, dokler ne spoznamo natančno, kakšna je naša mednarodna plačilna bilanca. V tej bilanci zavzema naš izvoz v višini zneska 10 milijard prvo mesto. K temu moramo dodati dotok denarja naših izseljencev, ki znaša 500 milijonov dinarjev, nato moramo v aktivno stran te bilance vpisati denar turistov in tujcev, ki ga puščajo v naši državi in ki znaša približno 200 milijonov dinarjev. Nemške, madžarske in bolgarske reparacije znašajo 600 milijonov dinarjev. Med pasive naše mednarodne bilance moramo računati 9 milijard uvoza, 300 milijonov dinarjev za dolgove v inozemstvu, 1 milijard tujega kapitala v naši državi, izdatke naših študentov in turistov ter privatne dolgove v inozemstvu.

Vidimo torej, da naša mednarodna bilanca ni slaba in ni pasivna. To da računati moramo tudi v naši dolgov, ki znašajo v Angliji 26 milijonov funtov, v Ameriki 60 milijonov dolarjev, v Franciji 1 milijardo in pol frankov. Na pariški konferenci smo se privatno razgovarjali tudi o vojnih dolgovih. Anglija odplača dolg v 62 letih in si je zagotovila 2.5% obrestmi. Francija predlaga Ameriki 10 letni muratorij ter nato 80 letno odplačevanje s 0.5% obrestmi, torej znatno nižje in boljše pogoje, kakor Anglija. Zdi se, da se ta vprašanja rešijo z upoštevanjem notranjo gospodarsko moč poedine države in njenega deleža v svetovni vojni. Vprašanje ni torej usodno, pač pa ga je treba upoštevati. Dokler ne preciziramo regulacije naših dolgov ter ne rešimo ostala vprašanja, ki so v zvezi z vojno, kakor vprašanje državnih domov itd., ne moremo pristopiti k definitivni ureditvi naše valutarne reforme ter zlasti ne moremo določiti točke, kjer naj dinar ustavimo in definitivno stabiliziramo. V Parizu sem stopil v stike s starimi in mladimi prijatelji naše države ter sem se razgovarjal z Blairovo skupino o potrebi inozemskega posojila. Zdi se, da bo Blairova banka pomlad izdala novo emisijo posojila za gradnjo jadranske železnice. Mogoče je, da vstopi v Blairovo banko še kakšna angleška skupina. Vsekakor pa priznavam potrebo inozemskega posojila, ki za rabimo za železnice in pristanišča, za našo trgovino in industrijo in v sedanjih naših denarnih krizah.

—g Hmelj. 53. poročilo Hmelj. društva v Zalcu. Zatec, CSR. 22. jan. 1926. Od našega zadnjega poročila je bil naš hmeljski trg skoro brez prometa. Samo nekaj hmelje srednje kakovosti se je prodalo po cenah od 4400—4500 Kč za 50 kg. Ponujanje hmelja ni bilo silno — le nekateri tuk. prekupci (Platzhändler) so se zadovoljili z nižjimi cenami. Vsa zaloga žateškega hmelja znaša le pičlih 4000 stotov in 50 kg. Obče mnenje trgovcev je, da se z ozirom na malo zalogo — vključno mirnemu prometu — cene za žateški hmelj ne bodo zdatno znižale. Drugi češki hmelj se je prodal od 3500—4200, zg. avstrijski od 2000—2700, jugoslovanski od 2700—3200 Kč za 50 kg.

—g Ameriško zlato. Iz Newyorka poročajo, da je odšlo zopet 6.850.000 zlatih dolarjev v Indijo in 3.850.000 dolarjev v London. Od zadnje svote sta določena dva milijona za Rusijo. Ravatelj ameriškega novčarstva dostavlja, da se je po stahem stopnjevanju zlatih zakladov Združenih držav tekom 51 mesecev izvršila meseca decembra oddaja zlata za 22.660.361 dolarjev. Vse zlato celiga sveta se ceni na 4 milijarde 548.407.014 dolarjev. Od tega imajo Zedinjene države nad 48%. Sodi se, da bo izvoz zlata v januarju še presežek onega v decembru. »Westminster Gazette« naglašava v poročilu o ameriški zmanjšanju trgovini, da je avoz mnogo večji od izvoza in da radi tega teče vedno novo zlato v Zedinjene države. V interesu teh kakor tudi Anglije je, da se postavi mednarodna trgovina zopet na temelj zlate valute.

—g O ruskih železniških načrtih. Londonski listi se bavijo z nova o načrtu zveze Sibirije z Belim morjem. Pred par leti se je govorilo o taki zvezi in takrat se je poročalo, da jo zgradijo ameriški in nemški kapitalisti. Gre za gradbo železnice od Petrovavlovskega preko Urala do Ceskajškega zaliva. V pogajanjih, ki so se svoječase prekinila, je imela glavno vlogo Kruppova tvrdka, ki se je opirala na ameriški kapital. Sedaj se govori o novih korakih, storjenih z ruske strani, da se prične pri Kruppovi tvrdki novi pogovori za zgradbo omenjene železnice.

—g Za mednarodno železniško društvo v nasledstvenih državah se zavzema avstrijski železniški strokovnjak Salvis. Društvo bi zasledovalo krepkejšo gospodarsko sodelovanje. Sicer lepa misel, ki pa jo je treba vzeti v širše premoštravanje, ker vemo, kako se žele Nemci uveljaviti in utrditi v stikih z nasledstvenimi državami in enako v teh državah samih!

—g Italijansko vino na Norveškem. Italijani so izloži svoja vina v Oslo. Uspeh je velik. Italijani so poslali na Norveško že 500.000 litrov bermeta marsale in čiantija v steklenicah je ondi že veliko množino.

—g Razsava mlečnih izdelkov v Milanu. Z vzorčnim sejmom v Milanu 12.—27. aprila je združena razstava mlečnih izdelkov Lami se je Jugoslavija ni udeležila, letos pa vabi na udeležbo naš generalni konzul v Milanu.

—g Cene železu v Nemčiji neizpremenjene. Cene surovemu železu ostanejo po sklepu zveze industrijalcev za sedaj neizpremenjene. Tudi cene za polirabnike se sedaj ne izpremenijo.

—g Radiopatenti v Angliji. Iznajdljivost na polju industrije radioaparatorov je v Angliji izredno velika. Leta 1895. so prijavili samo dva patenta. Leta 1913. so šteli že 93 patentov. Po vojni pa se je iznajdljivost na tem polju izredno povečala. Samo l. 1924. so vložili 564 novih patentov.

—g Tovarna strelnih svovi v Romuniji. V Fogaraju na Sedmograškem so ustavili prvo romunsko tovarno strelnih snovi.

—g Grška carinska tarifa. Grška vlada je izdala carinsko tarifo, ki pa stoji v veljavo šele koncem marca. Dotlej velja stare carinske tarife. Stara tarifa je za 25% nižja kot nova. Zato se priporoča uvoz na Grško do navedenega termina.

—g Dobave. Derikcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 10. svečana ti. ponudbe glede dobave 370 kg raznih konjskih podkev. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 14. februarja ti. pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave 10.000 dekstrina. — Dne 16. februarja ti. pri intendanturi Vrharske divizijske oblasti v Banjački približno 15.000 kubičnih metrov drv; pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave 8000 m³ tolenega gramoza; pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznih barv; pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave 3000 kilogramov firneža; pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici glede dobave raznih barv, glede dobave raznega jekla, ter glede dobave 20.000 kg amonitakove in 3000 kg kaustične sode. — Dne 17. svečana ti. pri pošttem ravnateljstvu v Ljubljani glede dobave 8000 kg bencina; pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega pisarniškega materiala (papirja, svinčnikov, peres itd.). — Predmetni oglas z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

—g Težkoče lesnega kartela na Poljskem. V kartelu poljskih lesnih trgovcev, ki se je osnoval 1. novembra l. l. v Varšavi, so izbruhli tri spori. Lesni trgovci iz Galicije testopijo iz kartela, ker tozadevna pozoba ne ščiti Galicije.

To in ono.

Prijateljstvo.

Prijatelji so nam poleg rodbinskih članov najbližji in najdražji. Brez njih bi nastala vrzel v našem življenju. Ljudje brez prijateljev žive razuzdano in osamljeno. Normalni človek čuti potrebo, da pritegne k sebi vsaj nekaj oseb, v katerih ima oporo in merilo za samega sebe. Prijateljstvo nas vodi iz ozkih osebnih in rodbinskih meja na široko polje družabnega življenja. Če bi ostal človek samo v krogu rodbine bi ne poznal socialnega čuta, bi ne bil aktivni član človeške družbe z vsemi pravicami in dolžnostmi, ki mu jih nalaga družba in država. Spomnimo se svojih prijateljev iz detinstva. Kako smo se veselili, če smo našli sorodno dušo, ki je živeča in čutila z nami! Deca je potrebna družba sovrstnikov, da se morejo razviti iz nje družabna bitja. Cesto se ohrani prijateljstvo iz šole vse življenje.

Prijateljstvo med osebami raznega spola je mogoče samo v izjemnih slučajih. Vprašanje je seveda, kako dolgo ostanejo stiki med moškim in žensko samo prijateljski. V takih slučajih se pojavi večina spolna privlačnost in ljubezen, četudi ostane ta sprememba obema nekaj časa prikrita. Prijateljstvo med moškim in žensko je vedno podobno igri z ognjem. To vidimo v življenju često pri zakoncih. Nekateri moške slepo zaupajo ženam in jim sami pripravljajo naj si poiščejo prijatelje v moški družbi. Taki moške navadno kmalu obžalujejo svoje nasvete.

Prijateljstvo je vedno izbirčno, podvrženo posebnim zakonom. Navadno velja tudi za ljudi pravilo, da se ekstremi privlačujejo. Težko bi našli dva prijatelja, ki sta si po značaju in duševnih lastnostih sorodna. Nasprotno pa vidimo v življenju vse polno slučajev, da se srečata in spriznita dva, ki nimata po naravi nič skupnega. To je naravni zakon, ki zahteva, da se značaji medsebojno izpopolnjujejo. Kdor češče menja svoje prijatelje je tudi sicer v življenju nestanovitven, nezanesljiv in vrtoglav. Z druge strani pa nima smisla občeati z znanci, ki so bili nekoč naši prijatelji, pa so se nam pozneje odtujili. Dobri prijatelji so človeku potrebni vse življenje. Tudi najdalejša zakona ne moreta živeti brez prijateljev. Čim starejši je človek, tem težje se navadi na nove ljudi tem težje sklene nova prijateljstva. In če se čuti na stara leta osamljenega, mu je vedno žal, da ni iskal prijateljev v mladosti.

Pravega prijateljstva pa ni med ženskami, ki se zbirajo po kavarnah in drugih javnih lokalih, da klepetajo cele ure o znankah in znanih, da jih opravljajo in fantazirajo o vsem mogočem in nemogočem. Taki sestanki razdirajo prijateljske vezi. Isto velja za moške, ki posedajo po gostinjah in govore o ženski lepoti. Možu in ženi je potrebno občeavanje izven doma, kjer najdeta spremembo, kjer primerjata lastno usodo na drugih ljudeh. Take prijateljske vezi so za življenje velikega pomena. Človek se uči spoznavati druge, ceniti njihove dobre lastnosti, posnemati jih v napredu in uspehih. Zlasti ženskam bi priporočal taka prijateljstva, ker se jim lahko prijeti, da jih vsakdanje delo v kuhinji in za šivanjem popolnoma odtuji življenju izven domačega ognjišča. Ženske, ki se preveč zapirajo doma in ne hodijo v družbo, postanejo kmalu nerazvite, sične, malenkostne.

Zanesljiva opora prijateljstva so skupni interesi in skupno delo. Dokler ni bilo velikih mest, so ljudje od mladih nog životali in občevali samo z najbližnjimi sosedi. Ti so jim bili tudi edini prijatelji. Zdaj se sosedje v večjih mestih često niti ne poznajo in se včasih po cela leta ne srečajo. Zato pa zblizuje ljudi poklic, še bolj pa javno delovanje in društvi in stanovskih organizacijah. Žal ima tudi ta način družabnega življenja svojo slabo stran. Mesto iskrenega prijateljstva se razvija kratko, površno znanje, ki nima za človeka nobenega praktičnega pomena. Tako nastajajo tudi kliše, ki sovržijo in prezirajo vse, kdor si ni znal priboriti dostopa v njihovo družbo. V takih družbah velja načelo, da je vreden zaupanja samo »naš človek«, vsem drugim je treba pokazati vrata ne glede na to, da je med omili drugimi več poštenih in značajnih moži, nego v dotični kliki. In koliko članov takih klik pozabi na lasne rodbine, ki jih začne zanemarjati, ker so preveč zaposleni po klubih! Tu je zopet na mestu prijateljstvo, ki ne pozna, če je iskreno, nobenih društvenih pravil.

Smrt mučenika znanosti.

Svoječase smo poročali o glasovitem francoskem zdravniku, profesorju J. Bergonie iz Bordeauxa, ki je znanosti žrtvoval svoje življenje. Profesor Bergonie, ki je zdravljal svoje pacijente z x žarki, je pri tem obravnavanju obolel za rakom. Izgubil je vsled strahovite bolezni ud za udom, njegovo telo je ginevalo, toda njegov duh ni klonil in z nenavadnim samozatajevanjem je gledal na svoj lastni razpad.

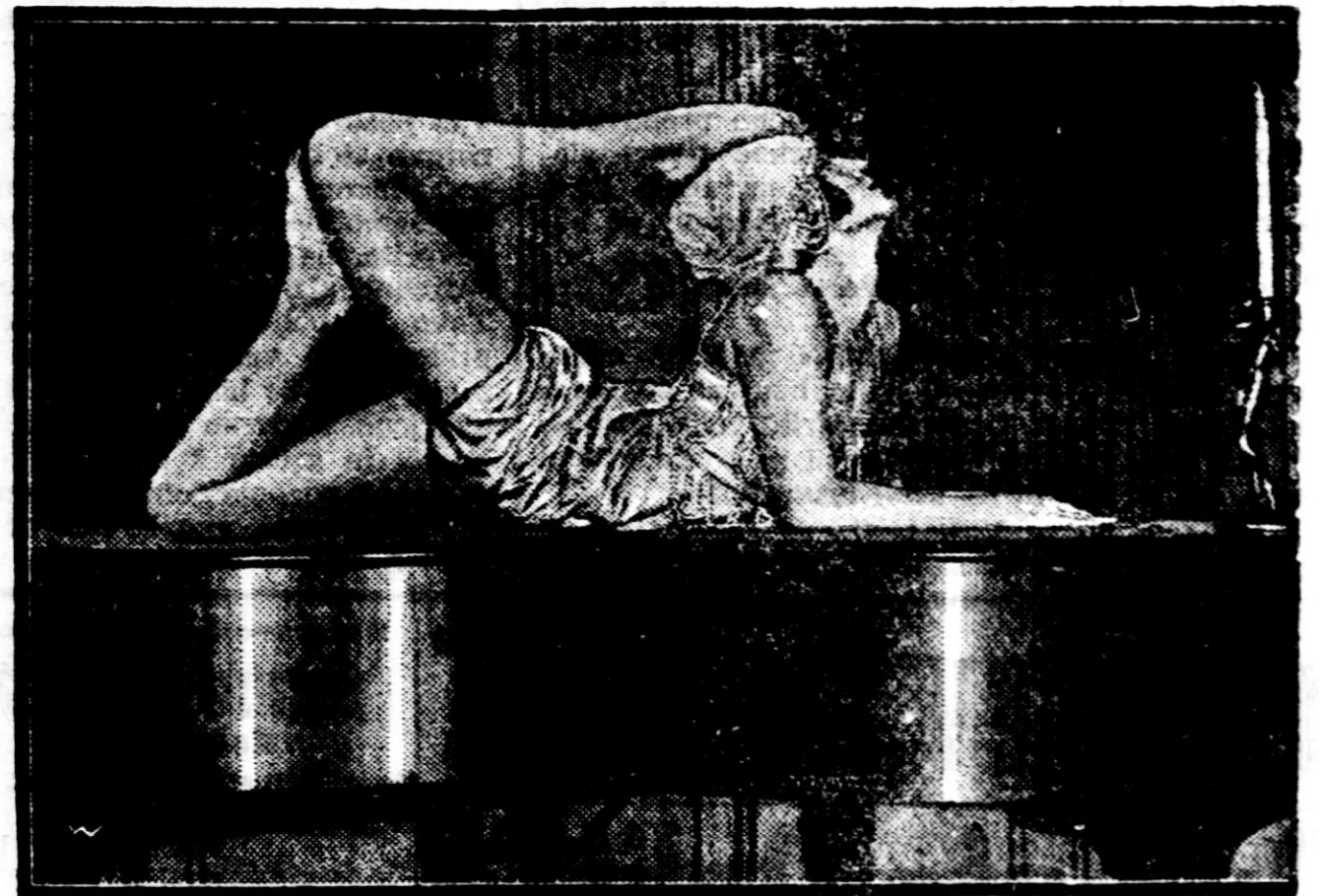
Sedaj je profesor Bergonie, ta mučenik znanosti po dolgi in mukopolni bolezni rešen svojih muk. V bolnici, kjer je deloval pred desetimi leti so mu izkazali poslednjo najvišjo čast. Po nalogu francoske vlade je prisel v Bordeaux maršal Petain in je mrtvega odlokal z velikim križem častne legije. Bil je to poslednji čarek, ki je posvetil v temo tega mukopolnega življenja, se je kakor nobeno drugo, posvetilo trpečemu sočloveštvu in se zanj žrtvoval.

Kirurška terapija karkinoma in sarkome je sedaj v vseh bolnicah sveta izpopolnjena z obsevanjem x žarkov in radija, ki oba vsebujeta za zdravnika sprva nezane nevarnosti, sta glavna čimelja, ki prihajata pri tem obravnavanju v poštev.

Bergonie je bil eden izmed prvih zdravnikov v Franciji, ki se je za ozdravljenje in rešitev svojih pacientov posluževal te metode. Posledice niso bile dobre: obolel je na takozvani radioterapiji in izgubil dva prsta. Bolezen se je razširila in Bergonie je obolel

lesa in si s tem priboril že takrat svetovno slavo.

Pred Bergonijem so bili že izvršeni brezuspešni poskusi odstranitve izstrlekov iz telesa s pomočjo magnet. Prof. Bergonie je ponovil te poskuse, spojil je pri operaciji istočasno elektriko in magnet in v kratkih presledkih se mu je posrečilo vse tuje delce polagoma odstraniti iz telesa. Od njega izumljeno in z nenavadnim uspehom uporabljeno kirurško orodje je elektrovibrator. Zanimivo je, da je prof. Bergonie s pomočjo tega instrumenta leta 1917, ko je potoval v Italijo, sedanjemu ministrskemu predsedniku in takratnemu korporatu Benitu Mussoliniju izvadil drobec granata. Zadnje dve leti je posvetil Bergonie boju proti raku, čigar žrtev je sam postal. Ustanovil je več zavodov, tako v Bordeauxu, Lyonu, Marsellu, Strassburgu in Toulouse, ki služijo človeštvu v spasu pred strahovito šibo božjo — rakom.

REKORD GIBNOSTI. Slika kaže znamenito ameriško plesečko Josephino Carter Waddel, ki je dosegla v gibčnosti utrdila rekord. Tak sport si lahko dovedejo menda samo Američanke, ki imajo dovolj časa in denarja, da vse življenje pretegujejo svoje ude.

SOVETSKE POSLANSTVO V PEKINGU. Po zadnjih vesteh se snuje rusko-japonsko-kitajsko fronto proti Evropi in Ameriki. Vsaj moskovski politiki se trudijo dokazati zapadnim državam, da imajo močno zaslombo med Japonci in Kitajci. Slika nam kaže sovjetsko poslanstvo v Pekingu, ki je središče boljševiške propagande na Daljnem Vzhodu.

Drama v sobi št. 13.

V soboto zvečer sta se ustavila v nekem hotelu v Brnu mladenič in 20letno dekle. Mladenič je navedel v zglasnici ime Matej Svarc, obrtnik iz Hustopeče in Bety Dokša'ova, služkinja iz Brna. Zahtevala sta sobo. Dobil sta sobo št. 13. V nedeljo zjutraj sta poklicala natačarja in naročila za jutrek. Ob 10. dopoldne sta zopet pozvonila in zahtevala dve steklenici slivovke. Svarc je izjavil soharici, da mu je slabo, da hoče spat in naj ga ne motijo. Nihče se ni zmenil za mladi par in šele opoldne, ko je prišel vratar na nočno službo, mu je soharica rekla, naj pogleda v sobo št. 13, ker se ji zdi, da tam ni vse v redu. Vratar je takoj potekal, a se mu ni nihče odzval. Ko tudi na ponovno klicanje ni bilo odgovora, je siloma odprl vrata in obstal na pragu. Nudil se mu je strašen prizor. Na postelji sta ležala Svarc in Dokša'ova mrtva. Svarc je držal v roki browning, na tleh so ležali trije prazni naboji. Bilo je očitno, da je Svarc v spanju ustrelil svojo ljubico, na kar si je sam posnal kroglo v glavo. Prva krogla mu je nredila prsa, druga pa desno senco. Policija je našla na mizi odrtro pismo, v katerem se mladi zaljubljeni parček poslavila od tega sveta. Od življenja sta se ločila prostovoljno in prosila, naj ju pokopajo v skupni grob. Svarc je pripisal še značilni stavek: »Naj peče vest za najino smrt vse one, ki so me spravili ob vse premoženje.« Iz tega je razvidno, da je bil parček v hudi gmotni sliski. — Policijski zdravnik je ugotovil, da je nastopila smrt opoldne. Odredil je, naj trupli prenelejo v mrtvašnico, kjer se izvrši obdukcijske.

manj 90 krat. S. Rachmann je odkril Evropejcem Chaplinovo komiko in je odjedal v Ameriko Polo Negri in režiserja Ernesta Lubitscha. S. Rachmann je predsednik Evropske filmske in gledališke korporacije v Newyorku. S. Rachmann sklepa najbolj originalne in najdražje kupčije. Pod 100.000 dolarjev ni riskira ničesar. S. Rachmann zamislija najbolj smeje načrte in jih tudi uresničuje. Medtem, ko preurejajo njegovi tajniki hotelske sobe v pisarne in tipkajo po pisalnih strojih, brzojavijo in telefonirajo na vse strani, odgovarja S. Rachmann na vprašanja tako-le:

Kaj boste počeli v Evropi?
Uresničil bom nove filmske načrte. Družba »Famous Players« mi je pred leti proti gotovi odškodnini zabranila izvrševati konkurenčne kupčije. Ta odkup je bil seveda precej drag. (12 milj. dolarjev). Sedaj je potekla prepoved. Veselja do kupčij si ne dam več zabraniti niti za 2 milijona dolarjev.

Ali pojedete na Dunaj?
Seve! Nameravam sestaviti film »Lepe Dunajčanke«. Film posnamemo v Ameriki še to pomlad. Za ta film iščem veliko številno lepših žen. V vsaki tipkarici, v vsaki prodajalki lahko tiči nova Pola Negri. Gloria Swanson ali Mary Pickford. Treba je samo izvohati talente, za kar imam veliko izvežbanost.

Ali ste že koga angažirali v Ameriki?
Da, najlepšo filmsko divo Berlina, očarljivo Madžarsko Lijo de Putti.

Z visoko plaščo?
Dvatisoč dolarjev na teden (140.000 dinarjev).

Ali ostanete dalje časa v Evropi?
Sedaj potujem v Pariz, kjer se sestanim s Joe Schenkem, z možem lepe Norme Talmadge, da skupaj izvedeva svoje načrte po Evropi.

Darujmo za sokolski Tabor!

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

Ed. Rho Burroughs:

„Varzanov sin“

Ko sta Baynes in Hanson jahala proti taborišču Skandinavca, je Anglež trdovratno molčal. Nasprotno pa se je Hanson neprestano trudil, da bi pričel razgovor, ki naj bi bil usmerjen baš na to, kar je Hanson nameraval. Jahal je tesno za Angležem in se porogljivo smehljaj slabemu razpoloženju Morisona Baynesa.

»To postopanje z Vami je bilo vendarle nekoliko predrzno,« je rekel in pri tem z glavo namignil proti Bungalovu in nadaljeval. »Ta farmer je na to svoje dekle jako ponosen in ne trpi, da bi jo kdo vzel. — bog ve, kaj je za tem. Mogoče, da hoče to devico hraniti za sebe, ko se njegova žena postara. Kakor se je meni dozdevalo, Vas je dekle moralo imeti zelo rado. S tem početjem ji, mislim, ni storil posebne usluge. Enkrat se končno vendarle mora poročiti in gotovo si ne bi mogla izbrati boljšega in lepšega, kakor ste Vi.«

Baynes si je od početka odlično prepovedal vsako umešavanje v njegove zasebne stvari, zlasti še od strani takih surovih in navadnih ljudi, kakor je bil Hanson. Toda zadnje Hansonove besede so ga tako omeščale, da je takoj v njem pričel videti človeka, ki si ustvarja jasno in bistro sodbu.

»To je prokleti rokomavhar,« je jezno odgovoril Morison Baynes, »z njim bom že še obratunal. On je sicer v Centralni Afriki velik gospod, toda jaz sem v Londonu še večji in ko se vrnem domov, bo to občutil na svoji lastni koži.«

»Da sem jaz v Vaši koži,« je rekel Hanson, »noben moški bi mi ne zabranil, da bi ne vzel de-

kleta in ako Vam v borbi proti njemu morem kaj pomagati, storim to prav zelo rad, le z zaupanjem se obrnite do mene.«

»To je zelo prijazno od Vas, Hanson,« je rekel gospod Morison Baynes, ki je medtem vedno bolj in bolj oživljal. »Ali, kaj more človek v tej prokleti pokrajini pričeti?«

»Jaz bi Vam svetoval, kaj je storiti,« je odgovoril Hanson. »Jaz bi dekle kratkoma vzel sboj in naj bo to Bwani prav ali ne in dekle, ako Vas ima rada, ho brez vsega šla z Vami.«

»To ni mogoče izvesti,« je rekel gospod Morison Baynes. »On je gospodar cele te pokrajine in brez dvoma je, da bi nas ujel.«

»Ne, ne ujel bi nas, vsaj ne, ako bi jaz celo stvar organiziral,« je rekel Hanson. »Jaz sem v teh krajih trgoval in hodil na leve desetletja in vso pokrajino poznam prav tako dobro, kakor on, ako ne boljše. Ako hočete to dekle odvesti, jaz Vam pomagam in jamčim Vam, da pridete na obalo, ne da bi Vas zajel. Celoten načrt Vam razložim. Napišite na njo pismo in moj vodnik ga ji izroči, zato poskrbim jaz. Zaposlite jo, naj se pride od Vas posloviti, to bo ona, kakor jo poznam, prav gotovo storila. Medtem pa se z našim taboriščem pomaknemo nekoliko bolj proti severu, da tako izbižimo sled in sum. Vi se na to z njo lahko dogovorite, da se pripravi na beg. Povejte ji, da je potrebno, da se z menoj snide na gotovem kraju. Tako bo bolje, zakaj jaz poznam kraje in preje pridemo na varno, kakor pa če hodite Vi sami z njo. Vi bi še lahko zašli in s tem bi bilo vse porušeno. Začasnno prevzamete povelje nad mojimi nosači in greste z njimi proti severu, jaz Vas z dekletom pozneje dohitim, o tem bodite brez skrbi.«

»Kaj tedaj, ako bi ona ne hotela iti,« je opozoril gospod Baynes.

»Za ta slučaj dogovorite z njo še en sestanek,« je omenil Hanson, »in namesto Vas grem jaz tja in jo pripeljem, če bo hotela, ali ne. Zdi se mi, da tega ne bom pozneje obžaloval, zlasti ako nomislim, da bo prisiljena z Vami živeti cela dva meseca, predno pridemo do obale.«

Morison Baynes je bil radi tega ciničnega predloga ozlovoljen in je skušal ugovarjati, toda odgovoril ni niti besede, ker se je istočasno zavedal, da je imel sam skoraj podobne načrte in misli. V ustih tega surovega in predrznega pustolovca je ta predlog zvenel smelo in razžaljivo. Toda vkljub vsemu je bil prepričan, da bo s pomočjo Hansona in njegovega poznanja afriških pokrajin svoj uspeh veliko preje dosegel, kakor pa ako bi ga skušal izvesti sam in zato je predlogu molče pritril.

Zadnji del poti k severnemu Hansonovemu taborišču sta prehodila molče, oba zatopljena v svoje lastne misli. Ko sta tako brezskrbno jahala skozi gozd, je peket konjskih kopit zaslišal tudi neki drugi popotnik v džungli. Korak se je namreč odločil, da se nonovno vrne na ono mesto, kjer je zazrl belo dekle, ki se je s tako urnostjo in ročnostjo vspela po veji na drevo, kar je pričalo o njeni dobri vaji v plezanju. V njenih gibih, časi jih v nočni svetlobi ni mogel točno opazovati, je spoznal nekaj znanega in nekaj, kar ga je neprestano vabilo k nji. Zazlel si je, da jo vidi pri dnevnih luči, da bi mogel razločiti poteze njenega obraza in ugotoviti barvo njenih las, oči in glasu. Zazdelo se mu je, da mora biti njegovi izgubljeni eriem izredno podobna, dasi je moral biti na drugi strani zopet prepričan, da je to nemogoče, ker je bila njegova družica že davno mrtva. Površen pogled, s katerim jo je v nočnem času opazoval, ko se je vpenjala po drevesu navzgor, ga je pre-

pričal o tem, da je bilo to dekle približno tako velike postave kakor Meriem, samo da je bila Meriem bolj razvita in bolj dozorela kakor dekletce, ki jo je rešil.

Zamišljen se je bližal prostoru, kjer jo je zagledal. Njegovo tenkočutno uho je zaslišalo hrzanje bližajočih se konj. S pospešeno naglico je hitel po drevesih proti prostoru, od koder je mogel oba jezdeca razločno opazovati. V mlajši osebi je takoj spoznal onega civiliziranega mladega Angleža, ki je dekle držal v svojem naročju takrat, ko jih je napadel Numa. Druge osebe ni poznal, dasi se mu je tudi ta zdela tako znana, da se je sam čudil.

Korak je sklenil, da bo mladega Angleža neprestano zasledoval, ker le na ta način se mu je zdelo, da more priti na sled dekletu. Dospeli so v Hansonovo taborišče. Tu je gospod Morison Baynes v vsi naglici napisal kratek popis, ki ga je takoj oddal mlademu črncu, ki je takoj nato odhitel proti jugu.

Korak se je zadrževal v sosesčini taborišča in pozorno opazoval Angleževo vedenje, ne da bi ga za hip pustil iz oči. Bil je prepričan, da tu nekje zagleda dekle in je bil seveda zelo razočaran, ko se to ni zgodilo.

Baynes je bil nemiren, razburjen je hodil semintja od drevesa k drevesu in se tako utrjujal, mesto da bi zbiral za dolgo pot potrebne moči. Hanson pa je legel v mrežo, razpenjajočo se med dvema visokima drevesima, mirno pušil in z nasmehom opazoval Angležev nemir. Govorila nista skoraj ničesar.

Konzulati v Ljubljani:

Češkoslovaška: Breg 8/I.
Avstrija: Turjaški trg 4/II.
Italija: Zrinjskega cesta 3/I.
Portugalska: Dunajska cesta 33.

Inserirajte v „Slov. Narodu“

Dr. Ante Politeo

Je odprl svojo odvetniško pisarno
v BANJI LUKI.

Franc Szantner

Ljubljana, Selenburgova ulica 1.

Tipična vsa vrsta čevljev za gospode, dame in otroke.
Specijalist za ortopedična in anatomična obnova.

Zahvala.

Povodom smrti vzorne soproge, srčno ljubljene mamice, preljube sestre in blage svakinje, gospe

Zofije Smoličeve roj. Podkrajšek

izrekamo presrečno zahvalo mr. Martinu g. dr. Ivanu Jenku za izvrstno zdravniško pomoč, ki jo je bil pripravljen dati, ko je bil moj oče, gospod Ang. Liku, za njegove počete in za versko tolažbo, ki je težko preizkušeni mučenici vidno pomagala prenehati nelagodno bolečino. Toplo se zahvaljujemo tudi vsem prijateljem in znancem, ki so spremili blago pokojnico na njenem zadnjem potu, vsem darovalcem prekrasnih vencev in sopkov in vsem, ki so nam izrekli svoje sočutje ustno ali pismeno.

V Ljubljani, dne 26. januarja 1925.

Globoko žalujoče rodbine

Smoličeva, Podkrajškova, Aleksandrovičeva.

Maistarska slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica

Ivan Bricevič, Dunajska c. 19,
se priporoča izvrstno točna
cena zmerne.

Klavirje

uglašuje in popravi solidno in
točno ter gre tudi na deželo.

Feliks Povše, Ljubljana
Turjaška c. 45

Pisalni stroji, potrebščine
mehanična delavnica

3591 (poravnateljica)

L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Trgovski lokal se išče

na prometnem prostoru v Ljubljani za takoj ali pozneje.
— Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda pod
„Trgovski lokal-257“.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Išče se samostojen

prvovrsten risar

za velike tornice pohitve. — Pisla po pogodbi. —
Ponudbe z referencami poslati na PUBLICITAS D. O.,
oglasni zavod, ZAGREB, Glin ulica 1, pod
„Za-4134“

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpi-
suje javen natečaj za pridobitev osnut-
kov prodajalne Mestne elektrarne v hiši
Mestni trg šte. 2.

Določeni sta dve nadržadi po 1000
dinarjev (entisoč Din) in Din 700 (se-
demsto Din).

Vsi potrebni podatki se dobe med
uradnimi urami v mestnem stavbnem
uradu.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 26. januarja 1925.

Lekarna

na dalmatinskem otoku
se prodaja ali da v rajem.
— Pojasnila se dobe pri:
Jerko Bučič, notar na
Hvaru v Dalmaciji 293

Perje,

kočanje, račje in gosje,
puh, oddaja vsako mno-
žino po zmereni ceni —
tvrdka E. Vajda, Cako-
vec 32/T

»Gon«,

nov preizkušen in edino
siguren lek proti kapa-
vici (triper) ter zastare-
lemu (kroničnemu) tri-
perju ter vnetju mehura
ja. Za popolno ozdrav-
ljenje treba šest lončkov.
Vsak lonček z navodilom
stane 45 Din — Proizvaj-
ja in po pošti razpošilja
tudi na zdravniški pred-
pis lekarna Penič, Zagreb,
prešič, Hrvatska 99/T

Več mask

se posodi. — Tržaška ce-
sta 11, II. nadstropje, 15-
vo. 258

Trije skoraj novi

pletilni stroji

št. 8 se ugodno prodajo.
— Naslov pove uprave
»Slov. Naroda« 14/L

Išče se soba

za pisarno s 1. februarja
jem v mestu. — Ponu-
be na upravo »Sloven-
skega Naroda« pod šifro
»Nujno/254«.

Prodaja so

motor 18 k. s. za surovo
ole, 1 dinam motor z vo-
metrom, 1 velis 10 m dolga,
stružna za železo, vrtilni
stroj, brus (Schmirgelschei-
be), vse za pogon. Dalje 2
preši (Schindelpresse) oma-
re za orodje in razno drugo
orodje. — Cesta na Ro-
p' 29. — Kuriči vrbili.

Makulturni papir

à Din 6.— se prodaja v
upravi „Slovenskega Naroda“.

Poziv.

Vabijo se vsi upniki tvrdke

Viktor Capellari v Čakovcu,

da v lastnem interesu prijavijo „Jugoslovenskom društvu
za zaščito vjernosti u Zagrebu, Zrinjski trg 15“ svoje
terjatve na dalje do 1. februarja 1925.

251

Uprava Hervarda Auerspergovca veleposestnika „Tur-
jaku“ v Namurju, pošta Studenec-Ig pri Ljubljani, objavlja za-
lostno vest, da je njen ljubljani gospodar, gospod

Hervard grof Auersperg

veleposestnik na Turjaku, major v p. i. t. d.

v soboto, dne 24. januarja 1925 ob tričetrt na sedem zvečer na
svojem gradu na Turjaku umrl.

Pokojnikovo truplo položimo v torek, dne 27. t. m. ob 10.
dopolodne v rodbinsko grobnico na turškem pokopališču k več-
nemu počitku.

Namurčij, dne 25. januarja 1925.

230

Marija grofica Auersperg, rojena pi. Adamovich de Čepin, javlja v lastnem
imenu svojih otrok Hervarda, Antonije, Karoline, Engelberta, Francosa, Merije
Terezije, Karla Adolfa in vseh sorodnikov prežujo vest o smrti svojega iskrenoljubljene-
ga, nepozabnega soproga, oziroma